

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.007.03.2022

Pan
Daniel Pitrus
Prezes Zarządu
Polskich Kolei Linowych SA
Ul. Bachledy 7D
34-500 Zakopane

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/065 – Zakup i funkcjonowanie Polskich Kolei Linowych SA

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polskie Koleje Linowe SA, ul. Bachledy 7D, 34-500 Zakopane (dalej: PKL, PKL SA).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Daniel Pitrus, Prezes Zarządu od 12 grudnia 2019 r. ¹
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Opracowanie oraz realizacja planów finansowych i inwestycyjnych PKL SA2. Gospodarowanie majątkiem PKL SA, w tym aktywami rzeczowymi3. Rozporządzanie środkami finansowymi PKL SA4. Sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad działalnością spółek zależnych
Okres objęty kontrolą	Od 19 grudnia 2018 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Przemysław Sala, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/62/2022 z 7 kwietnia 2022 r.2. Andrzej Salwiński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/64/2022 z 7 kwietnia 2022 r.3. Wioletta Zając, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/63/2022 z 7 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli. str. 1-6)

¹ Poprzednio w okresie objętym kontrolą, kierownikami jednostki byli: Janusz Ryś – Prezes Zarządu od 6 października 2014 r. do 30 sierpnia 2019 r., Daniel Pitrus – p.o. Prezesa Zarządu i Członek Zarządu ds. finansowych – od 30 sierpnia do 12 grudnia 2019 r.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie funkcjonowanie PKL SA w obszarach opracowania oraz realizacji planów finansowych i inwestycyjnych, gospodarowania majątkiem spółki, a także sprawowania nadzoru właścicielskiego nad działalnością spółek zależnych. Spółka prawidłowo rozporządzała środkami finansowymi, z wyjątkiem dokonania niegospodarnego wydatku w wys. 250 tys. zł z tytułu usług doradczych w procesie nabycia nieruchomości. W ocenie NIK nie skutkowało on dla Spółki wymiernymi efektami uzasadniającymi poniesienie wydatku w takiej wysokości.

Plany finansowe i inwestycyjne PKL SA były zgodne z jej kierunkami rozwoju określonymi w przyjętych dokumentach strategicznych - Wieloletnim planie inwestycyjnym oraz Aktualizacji strategii PKL SA. Roczne plany finansowe były realizowane przez Spółkę w adekwatnym stopniu, przy czym stopień realizacji założonych wielkości w 2020 r. uległ znacznemu obniżeniu na skutek restrykcji związanych z pandemią Covid-19. Spółka podjęła działania dostosowawcze do tych okoliczności, planując budżet na 2021 r. w wariantcie znacznie ostrożniejszym. Wyniki spółki w 2020 r. uległy przejściowemu obniżeniu, powracając w roku kolejnym do poziomu wyższego niż w okresie przed pandemią.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia gospodarowanie majątkiem spółki, w tym aktywami rzeczowymi. Spółka prawidłowo wypełniała obowiązki właściciela i zarządcy obiektów budowlanych oraz utrzymywała urządzenia transportu linowego w sposób prawidłowy i spełniający wymagania Transportowego Dozoru Technicznego⁴. Nieruchomości gruntowe były przez Spółkę wynajmowane podmiotom zewnętrznym zgodnie z jej interesem ekonomicznym. Zadania inwestycyjne były poprzedzane analizą opłacalności i realizowane zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi i przepisami prawa. Stwierdzone w tym obszarze nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na prowadzoną działalność.

Dokonany przez Spółkę w 2020 r. wydatek w wys. 250 tys. zł na usługi doradcze [...]⁵ był niegospodarny, [...].

Zaciągnięcie zobowiązania związanego z [...] odbyło się bez wymaganej uchwały Zarządu w sprawie zaciągnięcia zobowiązania o wartości powyżej [...] tys. zł. Wydatki poniesione na inne usługi obce, w tym prawne, remontowe, promocyjno-reklamowe były uzasadnione ekonomicznie oraz zlecane zgodnie z wewnętrznymi regulacjami. Spółka zapewniła sobie wystarczającą płynność finansową, a w okresie występowania ograniczeń wynikających z epidemii Covid-19 optymalizowała koszty prowadzenia swojej działalności. Wskutek przyjęcia błędnej interpretacji przepisów podatkowych spółka zapłaciła odsetki od nieterminowej wpłaty podatku od nieruchomości w wysokości 2,1 tys. zł.

W obszarze nadzoru właścicielskiego nad działalnością spółek zależnych NIK stwierdza, że był on sprawowany prawidłowo, a efekty działania tych spółek były przez PKL SA monitorowane. Podejmowane przez Spółkę działania, w tym dysponowanie środkami finansowymi i majątkiem na rzecz spółek zależnych były efektywne.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

⁴ Dalej: TDT.

⁵ W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 123) PKL SA oraz innych spółek prawa handlowego. Chronione informacje zostały wykreślone i zastąpione oznaczeniem [...].

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Opracowanie oraz realizacja planów finansowych i inwestycyjnych PKL SA

Opis stanu faktycznego

1. Kontrolowana jednostka funkcjonowała w oparciu o Wieloletni plan inwestycyjny z 2019 r.⁷ oraz Aktualizację strategii PKL SA z listopada 2020 r.⁸ (zastępujący wieloletni plan inwestycyjny). Wieloletni plan inwestycyjny przewidywał rozwój Grupy Kapitałowej PKL SA⁹ w oparciu o inwestycje rozwojowe zwiększające atrakcyjność jej ośrodków¹⁰ oraz wskazywał wśród potencjalnych inwestycji rozwój alternatywnego segmentu sportowo-rekreacyjnego (parki sportowo-rekreacyjne i tematyczne¹¹), mogący podwoić wielkość grupy PKL. Aktualizacja strategii PKL SA przewidywała rozwój w oparciu o 3 filary, tj.: doskonałość operacyjną – działania w duchu ciągłych usprawnień w ramach działalności podstawowej (przewozów turystycznych i narciarskich), komplementarność oferty poprzez poszerzenie wachlarza usług w obecnych ośrodkach¹² oraz ekspansję działalności opartą o wypracowany portfel projektów inwestycyjnych¹³.

(akta kontroli str. 8-116)

Wieloletni plan inwestycyjny z 2019 r.¹⁴ przewidywał inwestycje planowane¹⁵ z terminem wykonania w okresie objętym kontrolą:

- Kasprowy Wierch – odbudowa tarasu widokowego (2020 r., 500 tys. zł),
 - Butorowy Wierch – budowa wieży widokowej (2021/2022 r., 10 000 tys. zł),
 - Jaworzyna Krynicka – uporządkowanie własnościowe terenu pod dolną stacją gondoli (2020 r., 5000-7000 tys. zł),
 - budowa kolei krzeselkowej Izwór i alternatywnego wjazdu do ośrodka (2022 r., 20 000 tys. zł),
 - Solina – budowa kolei i wieży widokowej nad zaporą (maj 2022 r., 60 000 tys. zł).
- Plan zawierał także inwestycje planowane, inwestycje warunkowe¹⁶ oraz inwestycje potencjalne¹⁷, dla których przewidziano późniejsze terminy realizacji.

(akta kontroli str. 8-89, 2397-2398)

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Uchwała zarządu PKL SA nr 17/2019 z 25 kwietnia 2019 r., uchwała Rady Nadzorczej PKL SA nr 18/2019 z 26 kwietnia 2019 r. Potocznie w spółce plan ten określano jako „strategia inwestycyjna”. Poprzednio w spółce nie przyjmowano planu inwestycyjnego (strategii inwestycyjnej).

⁸ Uchwała zarządu PKL SA nr 25/2021 z 7 lipca 2021 r., uchwała Rady Nadzorczej PKL SA nr 16/2021 z 15 października 2021 r.

⁹ Dalej: GK PKL SA.

¹⁰ Kasprowy Wierch, Gubałówka, Butorowy Wierch, Jaworzyna Krynicka, Palenica, Solina, Mosorny Groń

¹¹ Park sportowo-rekreacyjny w Nowym Targu, park tematyczny w Brodlach (gmina Alwernia).

¹² Priorytetem w zapewnieniu komplementarności była gastronomia i noclegi.

¹³ Wśród nich budowa ośrodka w Solinie (w fazie realizacji), budowa parku tematycznego Alwernia (w fazie prac przygotowawczych), oraz inne projekty w fazie studiów wykonalności i koncepcji.

¹⁴ Uchwała zarządu PKL SA nr 17/2019 z 25 kwietnia 2019 r., uchwała Rady Nadzorczej PKL SA nr 18/2019 z 26 kwietnia 2019 r. Potocznie w spółce plan ten określano jako „strategia inwestycyjna”. Poprzednio w spółce w okresie objętym kontrolą nie przyjmowano planu inwestycyjnego (strategii inwestycyjnej).

¹⁵ O wysokim stopniu zaawansowania prac projektowych, relatywnie wysokim prawdopodobieństwie przeprowadzenia i wysokim priorytecie w planie inwestycyjnym.

¹⁶ Na wczesnym etapie prac projektowych (koncepcja), cechujące się postępowaniem prac projektowych uzależnionym od zewnętrznych uwarunkowań/decyzji, o wysokim priorytecie w planie inwestycyjnym.

¹⁷ Na początkowym etapie prac projektowych (koncepcja), cechujące się postępowaniem prac projektowych uzależnionym od wyników analizy technicznej i/lub biznesowej.

Aktualizacja strategii PKL SA z listopada 2020 r.¹⁸ została skonstruowana odmiennie i przewidywała poprawę wyników finansowych oraz osiągnięcie dzięki inwestycjom (nakłady w wys. 410 000 tys. zł) do 2025 r. podwojenia wartości przychodów do 223 000 tys. zł i wyniku EBITDA do 113 000 tys. zł. Dla poszczególnych ośrodków przewidziano następujące cele strategiczne:

- Kasprowy Wierch – zwiększenie wolumenu i monetyzacji – wzrost EBITDA do poziomu powyżej 45 000 tys. zł,
- Gubałówka – maksymalizacja efektywności wykorzystywanej infrastruktury,
- Jaworzyna Krynicka – powrót ośrodka na listę „TOP 3” ośrodków narciarskich w Polsce,
- Góra Parkowa – zmiana ośrodka w park tematyczny,
- Palenica – wykorzystanie potencjału lokalizacji poprzez usunięcie barier rozwoju,
- Góra Żar – wzrost znaczenia ośrodka przy wykorzystaniu bliskości rynku Górnego Śląska,
- Mosorny Groń – zapewnienie trwałej rentowności ośrodka.

Określono także planowane nakłady inwestycyjne w łącznej wys. 127 900 tys. zł w 2021 r., 86 100 tys. zł w 2022 r. i 195 400 tys. zł w latach 2023-2025 (razem 409 400 tys. zł) wraz z proponowanymi źródłami finansowania (110 000 tys. zł – środki własne spółki, 160 000 tys. zł – środki planowane do pozyskania od Polskiego Funduszu Rozwoju SA¹⁹ w latach 2021-2022, 140 000 tys. zł – finansowanie dłużne (kredyt, leasing).

(akta kontroli str. 90-116, 2398)

Plany inwestycyjne GK PKL SA (roczne) przewidywały inwestycje o łącznej wartości 32 654 tys. zł w 2019 r., 36 290 tys. zł w 2020 r., 42 003 tys. zł w 2021 r. i 59 694 tys. zł w 2022 r.

(akta kontroli str. 117-183, 2399)

Odnosząc się do różnicy pomiędzy wielkościami planowanymi w dokumentach strategicznych i planach rocznych, Prezes PKL SA wskazał, że wynika ona z odmiennego charakteru przedmiotowych dokumentów. Dokument strategii należy traktować jako pokazujący strategiczne kierunki rozwoju i wyznaczający kluczowe parametry realizacji projektów inwestycyjnych. Należy go interpretować elastycznie, nie wyznacza on zamkniętego katalogu projektów, a jedynie wskazuje te, które Grupa chciałaby zrealizować zarówno bezpośrednio, jak i przez spółki celowe (np. projekt w Solinie realizowany poprzez podmiot nieskonsolidowany w sprawozdaniu finansowym Grupy²⁰). W praktyce strategia bardziej wyznacza kierunek rozwoju spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PFR Koleje Linowe²¹, niż samej GK PKL SA. Natomiast budżety Grupy Kapitałowej na poszczególne lata są bardziej szczegółowe, są przygotowywane przed rozpoczęciem roku obrotowego i akceptowane w trakcie jego trwania, dzięki czemu planowane nakłady inwestycyjne mogły być aktualizowane o częściowe realne (dotychczasowe) wykonanie i obejmują wyłącznie Grupę Kapitałową PKL.

¹⁸ Uchwała zarządu PKL SA nr 25/2021 z 7 lipca 2021 r., uchwała Rady Nadzorczej PKL SA nr 16/2021 z 15 października 2021 r.

¹⁹ Dalej: PFR.

²⁰ PKL Solina Sp. z o.o. (dalej: PKL Solina), w której PKL SA jest wspólnikiem mniejszościowym.

²¹ PFR Koleje Linowe Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej: PFR KL) jest akcjonariuszem większościowym PKL SA posiadającym łącznie 99,78% udziału w kapitale zakładowym PKL SA w następstwie procesu łączeniowego ze spółką Altura S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu. W dniu 26.10.2021 r. właściwy sąd rejestrowy KRS wydał postanowienie o rejestracji połączenia obu spółek, skutkiem czego z dniem rejestracji połączenia spółka Altura znikła z obrotu prawnego i została rozwiązana bez przeprowadzania likwidacji lub konieczności prowadzenia odrębnego postępowania likwidacyjnego. Pozostałe 0,22% udziału w kapitale zakładowym spółki należy do Gmin: Zakopane (0,19%), Bukowina Tatrzańska (0,01%), Gmina Kościelisko (0,01%), Gmina Poronin (0,01%).

(akta kontroli str. 209-210)

Odbudowa tarasu widokowego na fasadzie budynku stacji górnej kolejki na Kasprowy Wierch przewidziana przez Wieloletni Plan Inwestycyjny na 2020 r. za kwotę 500 tys. zł nie została ujęta w planie inwestycyjnym (rocznym) na 2020 r. Plan inwestycyjny (roczny) na 2021 r. przewidywał na budowę tarasów widokowych kwotę 100 tys. zł. Prezes Zarządu wyjaśnił, że [...].

(akta kontroli str. 210-211)

Uporządkowanie terenów pod stacją dolną gondoli na Jaworzynę Krynicką przewidziane zostało przez Wieloletni Plan Inwestycyjny na 2020 r. za kwotę 5 000 tys. zł – 7 000 tys. zł. W planach rocznych ujęto:

- na 2020 r.: zakup budynku za 5 000 tys. zł i zakup gruntów za 1 100 tys. zł,
- na 2021 r.: zakup nieruchomości przy dolnej stacji za 3 898,6 tys. zł i zakup gruntów za 2 904,7 tys. zł,
- na 2022 r.: zakup nieruchomości za 2 800 tys. zł.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że zakup nieruchomości nie został zrealizowany w 2020 r. z przyczyn niezależnych od inwestora - spółki Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka sp. z o.o.²². W 2021 r. spółka ta nabyła pawilon handlowo-usługowy za 5 006,6 tys. zł, natomiast plan zakupu gruntów w tym roku nadal nie został zrealizowany i został przesunięty na 2022 r.

(akta kontroli str. 211)

Budowa wieży widokowej na Butorowym Wierchu została przewidziana przez Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2021/2022 za kwotę 10 000 tys. zł. Plany inwestycyjne (roczne) na 2021 r. i na 2022 r. nie przewidywały realizacji tej inwestycji. Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej na lata 2021-2025 już nie przewidywała budowy wieży widokowej.
[...].

(akta kontroli str.211-212)

Wieloletni plan inwestycyjny przewidywał budowę kolei gondolowej i wieży widokowej nad zaporą Solina do maja 2022 r. za kwotę 60 000 tys. zł. W planie inwestycyjnym (rocznym) na 2021 r. przewidziano pozycję pn. „Solina – część do wydania przez PKL” w wys. 2 313 tys. zł.

Pozycja ta obejmowała wydatki ponoszone na budowę kolei w Solinie (w tym nakłady na park tematyczny i nabycie gruntów) do czasu sprzedaży nakładów na tę inwestycję przez PKL SA do spółki PKL Solina, co nastąpiło dwuetapowo w latach 2021-2022. W planach rocznych GK PKL SA nie ujmowano przedmiotowej inwestycji z uwagi na przyjęcie przez spółkę, że będzie ona realizowana w dedykowanej, specjalnie powołanej do tego celu spółce, której większościowym udziałowcem będzie PFR KL, przy mniejszościowym udziale PKL SA. Tym samym spółka ta pozostawała poza GK PKL SA. Wzrost przewidywanych kosztów inwestycji z 60 000 tys. zł w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym w 2019 r. do 109 000 tys. zł w aktualizacji strategii z listopada 2020 r. wynikał ze zwiększenia zakresu planowanej inwestycji (pierwotnie obejmującego kolej gondolową i wieżę widokową z małą gastronomią, poszerzonego następnie o park tematyczny, *pre-show*²³ w budynku dolnej stacji, karczmę regionalną, *sky-walk*²⁴ i kawiarnię na wieży) oraz wzrostu cen wykonawstwa robót budowlanych.

(akta kontroli str. 213-215)

²² Spółka wchodząca w skład GK PKL SA.

²³ Interaktywna prezentacja multimedialna.

²⁴ Tzw. spacer w chmurach.

Wartość projektu nie pozwalała na samodzielny jego realizację przez PKL SA, w związku z czym podjęto działania zmierzające do uzyskania dodatkowego finansowania. Projekt przedstawiono Komitetowi Inwestycyjnemu Funduszu Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych²⁵, gdzie zdecydowano o jego realizacji w dedykowanej spółce, do której zostaną przetransferowane dotychczas poniesione przez PKL SA nakłady. W związku z podjęciem decyzji o realizowaniu projektu Solina w dedykowanej do tego celu spółce PKL Solina, PKL SA sprzedała w latach 2021-2022 poniesione dotychczas nakłady za cenę łącznie 7474 tys. zł +VAT²⁶. Cena sprzedaży obejmowała wartość poniesionych nakładów wraz z narzutem²⁷. W wyniku sprzedaży PKL Solina stała się właścicielem poniesionych nakładów, weszła w ogół praw i obowiązków wynikających z przenoszonych kontraktów oraz weszła w posiadanie praw autorskich na podstawie przenoszonych kontraktów. Ponadto spółka sprzedała na rzecz PKL Solina nieruchomości za cenę 5574,3 tys. zł brutto (4531,9 tys. zł netto)²⁸.

(akta kontroli str. 286-287, 294-346, 2428-2437, 3619-3687 pliki 412-429)

W aktualizacji strategii PKL SA z listopada 2020 r. (wprowadzonej w 2021 r.) założono dla GK PKL SA m.in. przychody ze sprzedaży w wys.: 117 000 tys. zł w 2021 r. (121 000 tys. zł po realizacji inwestycji) i 133 000 tys. zł w 2022 r. (170 000 tys. zł po realizacji inwestycji) oraz EBITDA w wys. 41 000 tys. zł w 2021 r. (44 000 tys. zł po realizacji inwestycji) i 57 000 tys. zł w 2022 r. (75 000 tys. zł po realizacji inwestycji). Roczne plany przewidywały dla GK PKL m.in. przychody ogółem w wys. 96 190 tys. zł w 2021 r. i 154 590 tys. zł w 2022 r. oraz EBITDA w wys. 26 970 tys. zł w 2021 r. i 59 720 tys. zł w 2022 r.

(akta kontroli str. 90-116, 138-183, 2401)

Przyjęcie w planach rocznych wartości przychodów oraz EBITDA w wysokościach odmiennych niż w aktualizacji strategii rozwoju PKL SA wynikało z faktu, iż strategia zakładała ograniczony wpływ pandemii na działalność spółki, podczas gdy nowo wprowadzane restrykcje skłoniły spółkę do przyjęcia budżetu na 2021 r. w wariantcie bardziej ostrożnym. Ponadto budżety spółki, w przeciwieństwie do strategii, nie obejmowały spółki PKL Solina, która nie jest konsolidowana w sprawozdaniu GK PKL SA.

(akta kontroli str. 198)

2. Wieloletni Plan Inwestycyjny z 2019 r. przewidywał (dla GK PKL SA):

- w 2019 r. dług netto w wys. 243 mln zł, EBITDA w wys. 58 mln zł (relacja: 4,2);
- w 2020 r. dług netto w wys. 251 mln zł, EBITDA w wys. 62,1 mln zł (relacja 4,0).

Osiągnięte wielkości wyniosły:

- w 2019 r. dług netto w wys. 9,113 mln zł, EBITDA w wys. 52,880 mln zł (relacja - 0,2);
- w 2020 r. dług netto w wys. 10,067 mln zł, EBITDA w wys. 32,823 mln zł (relacja 0,3).

²⁵ Jednostka dominująca PKL SA najwyższego szczebla, którego częścią aktywów zarządza PFR. Dalej: FII-K FIZAN.

²⁶ Umowa z 28 kwietnia 2021 r. aneksowana 14 maja 2021 r. – 5 919,5 tys. zł +VAT, umowa z 22 kwietnia 2022 r. – 1 554,5 tys. zł +VAT. Cena sprzedaży obejmowała poniesione nakłady powiększone o narzut (marżę za zaangażowanie kapitału i prowadzenie projektu) w wysokości wg wskazań firmy doradczej.

²⁷ [...]

²⁸ Warunkowa umowa sprzedaży z 22 kwietnia 2022 r., dot. działek nr 202/3, 560, 628, 514/1, 514/3, 556, 514/4, 514/2 w Solinie, pod warunkiem nieskorzystania z prawa pierwokupu przez Skarb Państwa reprezentowany przez Lasy Państwowe lub Wójta Gminy Solina. Na dzień kontroli prawo pierwokupu nie zostało wykonane, a cena sprzedaży nie została zapłacona (termin zapłaty upływa 120 dni od daty zawarcia umowy przenoszącej własność, która została zawarta 1 czerwca 2022 r.).

Aktualizacja strategii PKL SA z 2020 r. przewidywała (dla GK PKL SA) w 2021 r. przychody ze sprzedaży 117 mln zł (121 mln zł po realizacji inwestycji), EBITDA w wys. 41 mln zł (44 mln zł po realizacji inwestycji), relacja dług/EBITDA w wys. 5,9. Osiągnięte w 2021 r. wielkości wyniosły: przychody ze sprzedaży 110,83 mln zł (91,6% przychodów przewidzianych po realizacji inwestycji), EBITDA 47,795 mln zł (108,6% EBITDA przewidzianej po realizacji inwestycji), dług/EBITDA w wys. 5,6 (94,9% przewidzianej wysokości wskaźnika).

(akta kontroli str. 112,2401,3619-3687 pliki 394-405)

Niższa EBITDA w stosunku do planowanej w 2019 r. wynikała z przerwy w działaniu ośrodka na Kasprowym Wierchu spowodowanej trwającym 2 miesiące przeglądem urządzeń kolei linowej. Natomiast EBITDA niższa od planowanej w 2020 r. była spowodowana uzyskaniem niższych przychodów z działalności transportowej, spowodowanym wybuchem epidemii Covid-19 i związanym z tym zamknięciem ośrodków na okres ok. 1,5 miesiąca i późniejszymi ograniczeniami ruchu turystycznego i obostrzeniami dla prowadzonej działalności (limity przewozowe, limity gości w hotelach, restauracjach itp.).

Różnice w wysokości długu netto planowanego i osiągniętego wynikały z odmiennego sposobu prezentacji danych w planie inwestycyjnym i w sprawozdaniach, tj. ujęcia w planie inwestycyjnym sytuacji spółki z uwzględnieniem zadłużenia większościowego jej właściciela, tj. spółki Altura S.a r.l. (sposób prezentowania danych finansowych przejęty po poprzednim właścicielu spółki – funduszu *Mid Europa Partners*) oraz nieujmowania tych danych w sprawozdaniach finansowych GK PKL SA spowodowanym konsolidowaniem danych GK PKL SA i spółki Altura S.a r.l. poza sprawozdaniami GK PKL.

Niższe od zaplanowanych przychody ze sprzedaży w 2021 r. spowodowane były związanymi z epidemią Covid-19 ograniczeniami w prowadzeniu działalności w trakcie tzw. wysokiego sezonu zimowego.

(akta kontroli str. 267,284-286)

Ostateczna wartość nakładów inwestycyjnych²⁹, która była porównywana przez spółkę z rocznymi wartościami planowanymi, wyniosła:

- w spółce PKL SA: 29,98 mln zł w 2019 r. (113,4% planu), 15,2 mln zł w 2020 r. (83,2% planu), 23,1 mln zł w 2021 r. (78,4% planu) i 12,57 mln zł w I kwartale 2022 r.,
- w grupie kapitałowej: 32,75 mln zł w 2019 r. (100,3% planu), 20,34 mln zł w 2020 r. (56,1% planu), 33,95 mln zł w 2021 r. (80,8% planu) i 13,01 mln zł w I kwartale 2022 r.

(akta kontroli str. 3757-3761, 4729-4744)

Najważniejsze inwestycje³⁰ przewidziane w rocznych planach inwestycyjnych były realizowane w następujący sposób:

- Plan na 2019 r.:
 - *Palenica - Modernizacja naśnieżania, tras narciarskich i koncepcja nowych kolei.* Inwestycja pozostaje w trakcie realizacji. Z planowanego budżetu w wys. 1720 tys. zł wydatkowano 78 tys. zł. W 2019 r. realizację inwestycji ograniczono do uruchomienia procedury wyboru wykonawcy i wykonania ujęcia wody do celów naśnieżania z uwagi na przedłużające się rozmowy z właścicielami gruntów na temat przedłużenia umów dzierżawy.

²⁹ Tzw. CAPEX - nakłady na niefinansowe aktywa trwale skorygowane o wyłączenia wewnątrzgrupowe.

³⁰ Powyżej 500 tys. zł planowanego budżetu, realizowane przez PKL SA, z wyłączeniem Jaworzyny Krynickiej (osobna spółka).

- *Kasprowy Wierch - Goryczkowa (wymiana kolei), system naśnieżania, zwiększenie przepustowości.* Inwestycja pozostaje od 2013 r. w trakcie realizacji. Z planowanego budżetu w wys. 785 tys. zł wydatkowano 348 tys. zł. Niewydatkowanie całości zaplanowanego budżetu wynikało z przedłużającej się procedury uzyskania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, w wyniku czego nie można było zrealizować zasadniczej części zamierzenia inwestycyjnego. Inwestycje wspierające zamierzenie zostały natomiast zrealizowane w wymiarze zbliżonym do zaplanowanego.
- *Kasprowy Wierch - Modernizacja budynku dolnej stacji, przygotowanie pod muzeum, renowacja lokali, przebudowa toalet.* Inwestycję zrealizowano w latach 2016-2021. Z planowanego budżetu w wys. 815 tys. zł w 2019 r. wydatkowano (jako wydatki inwestycyjne) 378 tys. zł. Uznając, że mniejszy remont w pełni zrealizuje cele, jakim jest odświeżenie toalet i poprawa komfortu klientów ograniczono zakres zaplanowanej przebudowy toalet³¹. Ponadto część robót za kwotę 147 tys. zł ostatecznie zakwalifikowano jako wydatki odtworzeniowe i remonty, a nie inwestycje, a część robót za kwotę 122 tys. zł, w związku z ukończeniem w grudniu 2019 r., została rozliczona w kolejnym roku obrotowym.
- *Palenica - Przebudowa głównego budynku, hotel i rozbudowa restauracji.* Inwestycję zrealizowano w latach 2016-2021. Z planowanego budżetu w wys. 700 tys. zł wydatkowano 108 tys. zł (wartość poniesionych nakładów w całym okresie realizacji inwestycji głównej wyniosła 11 616 tys. zł). Brak realizacji zakładanego budżetu w 2019 r. wynikał z niezyskania w tym roku obrotowym pozwolenia na budowę, co spowodowało przesunięcie realizacji inwestycji na lata obrotowe 2020-2021.
- *Góra Parkowa - Przebudowa restauracji i pergoli.* Inwestycję zrealizowano w latach 2017-2022. Z planowanego budżetu w wys. 650 tys. zł wydatkowano 169 tys. zł (wartość poniesionych nakładów w całym okresie realizacji inwestycji głównej wyniosła 14 708 tys. zł). Brak realizacji zakładanego budżetu w 2019 r. wynikał z przedłużających się procedur administracyjnych³², co uniemożliwiło realizację inwestycji zgodnie z założonym harmonogramem.
- *Góra Parkowa - Oświetlenie zimowe, escape room, atrakcje letnie.* Inwestycję zrealizowano w latach 2019-2021. Z planowanego budżetu w wys. 645 tys. zł wydatkowano 634 tys. zł. Z wykonania *escape roomu* zrezygnowano, gdyż w toku prowadzonych analiz i badania rynku stwierdzono, iż jest on niezasadny biznesowo.
- *Grupa projektów: Tematyczny park Galactica, Nowa jednostka nad jeziorem Solińskim, Restauracja przy dolnej stacji Gubałówka, Budowa nowego biura spółki, Mały park rozrywki w Nowym Targu.* Inwestycje te pozostają w trakcie realizacji. Pod park tematyczny w Gminie Alwernia zakupiono grunty i znajduje się on na etapie prac planistycznych i koncepcyjnych. Nakłady na budowę nowej jednostki turystycznej w Solinie sprzedano do PKL Solina w latach 2021-2022. Budowa restauracji przy dolnej stacji kolei na Gubałówkę pozostaje w trakcie realizacji. Budowę nowego biura spółki zrealizowano w latach 2018-2020 (a jego modernizację – w latach 2021 i 2022). Z budowy parku tematycznego w Nowym Targu spółka zrezygnowała z uwagi na sytuację własnościową działek, na których miał on powstać, w wyniku czego Miasto Nowy Targ nie jest w stanie ich pozyskać i zaoferować spółce ich

³¹ Wymieniono posadzkę i kabiny oraz wykonano mechaniczną wentylację. Nie dokonywano zmian armatury i wyposażenia (tzw. „biały montaż”).

³² Pozwolenie konserwatorskie, opracowanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej i dokumentacji wpływu pól elektromagnetycznych pobliskiego masztu antenowego.

nabycia. Z planowanego na tę grupę projektów budżetu w wys. 16 840 tys. zł wydatkowano 20 126 tys. zł, w tym m.in. nabycie gruntów w Brodłach – 13 186 tys. zł³³, budowa nowego biura spółki – 5861 tys. zł, budowa ośrodka w Solinie – 1081,9 tys. zł.

- Plan na 2020 r.:
 - *Kasprowy Wierch - Przebudowa KL Goryczkowa – raport*. Inwestycja pozostaje od 2013 r. w trakcie realizacji (ciąg dalszy inwestycji przewidzianej m.in. w planie na 2019 r.). Z planowanego budżetu w wys. 660 tys. zł wydatkowano 152 tys. zł. Niewydatkowanie całości zaplanowanego budżetu wynikało z przedłużającej się procedury uzyskania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, w wyniku czego nie można było zrealizować zasadniczej części zamierzenia inwestycyjnego, oraz prowadzonych licznych konsultacji z TPN dot. kształtu inwestycji, w wyniku których zaktualizowano ocenę oddziaływania na środowisko o nowe, mniej kontrowersyjne dla władz TPN warianty realizacji przedsięwzięcia.
 - *Biuro (Zakopane) – Zakup nowej maszyny do uprawy śniegu*. Z realizacji inwestycji spółka zrezygnowała. Powodem rezygnacji była niepewność możliwości prowadzenia działalności w sezonie zimowym wynikająca z pandemii Covid-19.
 - *Palenica - Przebudowa części administracyjnej na hotel i rozbudowa restauracji w podpiwniczeniu*. Inwestycję zrealizowano w latach 2016-2021. Z planowanego budżetu w wys. 2820 tys. zł wydatkowano 2246 tys. zł (wartość poniesionych nakładów w całym okresie realizacji inwestycji głównej wyniosła 11 616 tys. zł).
 - *Gubałówka - Molo Gubałówka – rozbudowa tarasu widokowego*. Inwestycję zrealizowano w latach 2017-2021. Z planowanego budżetu w wys. 500 tys. zł wydatkowano 214 tys. zł (wartość poniesionych nakładów w całym okresie realizacji inwestycji głównej wyniosła 574 tys. zł). Pierwotnie zaplanowanej przez spółkę koncepcji nie zrealizowano z powodu braku zgody Miejskiego Konserwatora Zabytków. Wykonano te prace, które były możliwe do wykonania (renowacja tarasu, wykonanie barierek i innych elementów).
 - *Góra Żar – Przeniesienie i montaż wyciągu*. Inwestycję zrealizowano w latach 2017-2021. Z planowanego budżetu w wys. 500 tys. zł wydatkowano 630 tys. zł (wartość poniesionych nakładów w całym okresie realizacji inwestycji głównej wyniosła 1163 tys. zł).
- Plan na 2021 r.:
 - *Palenica - Przebudowa części administracyjnej na hotel i rozbudowa restauracji w podpiwniczeniu*. Inwestycję zrealizowano w latach 2016-2021. Z planowanego budżetu w wys. 9070,2 tys. zł wydatkowano 8669 tys. zł (wartość poniesionych nakładów w całym okresie realizacji inwestycji głównej wyniosła 11 616 tys. zł).
 - *Palenica – Modernizacja systemu śnieżenia*. Inwestycja pozostaje od 2018 r. w trakcie realizacji. Z planowanego budżetu w wys. 2337,8 tys. zł wydatkowano 13 tys. zł. Niewydatkowanie zaplanowanego budżetu wynikało z przedłużającej się procedury uzyskania pozwolenia na budowę. Spółka

³³ Wartość netto faktury z tyt. nabycia gruntu powiększona o wydatki towarzyszące temu nabyciu (opłaty za wyceny, opłaty notarialne, prawne, doradcze itp.).

przeniosła realizację zadania na 2022 r. w związku z uzyskaniem przedmiotowego pozwolenia.

- *Góra Parkowa – Program projektowy Góra Parkowa.* Inwestycję zrealizowano w latach 2017-2022. Z planowanego budżetu w wys. 6990,4 tys. zł wydatkowano 3979 tys. zł (wartość poniesionych nakładów w całym okresie realizacji inwestycji głównej wyniosła 14 708 tys. zł). Mniejsza niż zaplanowana realizacja wydatków w roku obrotowym 2021 wynikała ze stwierdzonego w toku prac złego stanu technicznego przebudowywanego obiektu, co wymusiło zmianę zakresu prac. Pozwolenie zamienne na budowę uzyskano w grudniu 2021 r., a projekt zakończono w maju 2022 r.
- *Biuro - Solina – część do wydania przez PKL.* Inwestycję zrealizowano w latach 2017-2022, a nakłady sprzedano w latach 2021 i 2022 do PKL Solina. W stosunku do planowanego budżetu w wys. 2313 tys. zł wydatkowano 3289 tys. zł. Różnica wynikała z faktu, iż w momencie przygotowywania budżetu nie była znana data planowanej sprzedaży nakładów inwestycyjnych przez PKL SA do spółki PKL Solina, które były na bieżąco realizowane przez PKL SA. Planowana na marzec 2021 r. sprzedaż nakładów faktycznie miała miejsce w maju 2021 r.³⁴
- *Gubałówka - Przebudowa stacji dolnej – zmiana organizacji ruchu i odprawy pasażerskiej.* Inwestycja pozostaje w trakcie realizacji. Z planowanego budżetu w wys. 1519 tys. zł wydatkowano 11 tys. zł. Z powodu pogorszonych możliwości inwestycyjnych spółki w wyniku pandemii Covid-19 oraz chęci uniknięcia kolizji inwestycji z przebudową znajdującą się w bezpośrednim sąsiedztwie restauracji, na którą spółka uzyskała zgodę FII-K FIZAN i PFR, projekt przebudowy stacji czasowo wstrzymano i przeniesiono na lata przyszłe (do 2024 r.).
- *Mosorny Groń - Modernizacja budynku przy górnej stacji – lokal gastronomiczny.* Inwestycja pozostaje w realizacji od 2020 r. Zakończenie prac planowane jest na 2022 r. Z planowanego budżetu w wys. 1080 tys. zł wydatkowano 607 tys. zł. Pierwotnie planowany zakres prac nie został wykonany, gdyż w związku ze zmianą koncepcji przebudowy obiektu zaistniała konieczność zaprojektowania nowych i dodatkowych rozwiązań przeciwpożarowych.

(akta kontroli str. 117-183, 546-549, 2069-2078, 2094-2096, 4509-4520)

Prezes Zarządu wskazał, że przyjmowane w budżetach rocznych wartości nakładów inwestycyjnych odpowiadają najbardziej prawdopodobnemu na moment budżetowania poziomowi nakładów inwestycyjnych w najbliższym roku. Przyjęcie w budżecie określonych wartości ma na celu zabezpieczenie środków na dane projekty inwestycyjne oraz wskazanie, że w opinii Zarządu na dany moment warto je realizować, chyba że powstałe okoliczności sprawią, że Zarząd zrezygnuje z realizacji lub odsunie ją w czasie. Wskazał ponadto, że przyjęcie w budżecie określonych wartości dla poszczególnych projektów nie oznacza zobowiązania spółki do zainwestowania w nie środków, a jest jedynie prognozą (szacunkiem) wydatkowania środków przez spółkę na działalność inwestycyjną.

(akta kontroli str. 2069)

Odnosnie do realizacji inwestycji w Solinie Prezes Zarządu PKL SA wskazał, że spółka faktycznie brała udział w jej realizacji poprzez przeprowadzenie prac przygotowawczych oraz koncepcyjno-projektowych, zabezpieczenie gruntów dla jej realizacji (zakup lub ustanowienie służebności) oraz przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wystąpienia o pozwolenie na budowę. W związku z faktem, iż PKL

³⁴ Umowa z 28 kwietnia 2022 r., aneks z 14 maja 2022 r.

Solina była nowoutworzonym podmiotem i nie miała zbudowanej struktury organizacyjnej, zawarto z nią na warunkach rynkowych w 2021 r. umowy o: zarządzenie inwestycją, świadczenie usług księgowo-kadrowych, współadministrowanie, dostęp do bazy danych, najmu i wzajemnym przetwarzaniu danych osobowych.

(akta kontroli str. 286-287)

Realizując budżety jednostkowe na lata 2019-2021 spółka PKL SA osiągnęła³⁵:

w roku obrotowym zakończonym 30 listopada 2019 r.:

- przychody ogółem w wys. 95 309,5 tys. zł (106 % planu), w tym przychody transportowe w wys. 86 727 tys. zł (103,7 % planu),
- koszty operacyjne w wys. 51 772,4 tys. zł (104,5% planu),
- EBITDA w wys. 43 537,2 tys. zł (107,9% planu),
- wynik netto w wys. 28 892 tys. zł (119,5 % planu),

w roku obrotowym zakończonym 30 listopada 2020 r.:

- przychody ogółem w wys. 76 447 tys. zł (72,9 % planu), w tym przychody transportowe w wys. 70 262,6 tys. zł (72,4 % planu),
- koszty operacyjne w wys. 49 793,1 tys. zł (89,1% planu),
- EBITDA w wys. 26 653,9 tys. zł (54,5% planu),
- wynik netto w wys. 14 375,8 tys. zł (47,5 % planu),

w roku obrotowym zakończonym 30 listopada 2021 r.:

- przychody ogółem w wys. 90 052,8 tys. zł (115,7 % planu), w tym przychody transportowe w wys. 82 628,2 tys. zł (116,5 % planu),
- koszty operacyjne w wys. 44 437,3 tys. zł (85,2% planu),
- EBITDA w wys. 45 615,5 tys. zł (177,8% planu),
- wynik netto w wys. 35 572,5 tys. zł (312,6 % planu).

(akta kontroli str. 117-169, 268-278, 371-373,2404-2406,3619-3687 pliki 1,394-405)

Niższe wykonanie poszczególnych pozycji przychodów i kosztów w 2020 r. w stosunku do wielkości planowanych i w porównaniu do 2019 r. spowodowane było pandemią Covid-19 oraz obostrzeniami z nią związanymi. Wprowadzone ograniczenia w prowadzeniu działalności, jak również zmniejszony ruch turystyczny w czasie pandemii spowodowały wygenerowanie niższych wyników sprzedażowych w zakresie świadczonych usług za 2020 r. Znacznie wyższy poziom wykonania poszczególnych pozycji przychodów i kosztów w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. był efektem ostrożnego ich zaplanowania na 2021 r. pod wpływem doświadczeń 2020 r. Na 2021 r. zaplanowano przychody niższe, niż przychody planowane i osiągnięte w 2019 r.

(akta kontroli str. 198,3619-3687 pliki 394-405)

Nadzór nad realizacją strategii spółka prowadziła poprzez przygotowywanie cyklicznych raportów dla właściciela, jak i zarządu. Prezes Zarządu wskazał, że monitorowane są w szczególności wyniki finansowe i poziom realizacji poszczególnych projektów inwestycyjnych pod kątem wykonalności i harmonogramu. Stopień realizacji strategii w zakresie osiągania zakładanych celów jest monitorowany poprzez cele wyznaczone dla zarządu oraz osób odpowiedzialnych za poszczególne kluczowe obszary działalności.

(akta kontroli str. 216-217,380,3619-3687 pliki 333-372)

³⁵ Dane w układzie zarządczym, wygenerowane za pośrednictwem systemu informatycznego Comarch BI – nakładka na system finansowo-księgowy Comarch. Dane w budżetach rocznych były ujmowane w układzie zarządczym, a w sprawozdaniach finansowych – w układzie statutowym (wg ksiąg rachunkowych).

Odnosząc się do kwestii analizowania przez spółkę stopnia realizacji założonych w dokumentach strategicznych wartości aktywów i pasywów oraz wyników finansowych, Prezes Zarządu wyjaśnił, że strategia jako dokument pokazujący strategiczne kierunki rozwoju i wyznaczający kluczowe parametry realizacji projektów nie zawiera szczegółowego planu zakładanych wartości aktywów i pasywów. Koncentruje się ona na wartości planowanych do poniesienia nakładów inwestycyjnych i oczekiwanym wpływie ich realizacji na wyniki finansowe. Na bieżąco natomiast (w okresach miesięcznych) realizacja wyników i poziom wydatkowania środków finansowanych są analizowane pod kątem ich zgodności z budżetem, co przejawia się w księgowym zamknięciu każdego miesiąca i przygotowaniem raportu dla zarządu i PFR, zawierającego analizę wyników poszczególnych jednostek spółki i wydatkowania nakładów inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 217, 380,3619-3687 pliki 333-372)

[...]36, [...]37, [...].

(akta kontroli str. 8-116, 138-153, 217-224, 228-232)

[...]38, [...]39, [...]40, [...]41.

(akta kontroli str. 305-346, 557-624, 656-808, 818-830)

Spółka PKL Solina nie wchodziła w skład grupy kapitałowej PKL z uwagi na strukturę własnościową, jednakże przyjmowano, że jest spółką stowarzyszoną, na którą PKL wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nią kontroli. Prezes Zarządu PKL SA wskazał, że obydwie spółki są konsolidowane na poziomie PFR Koleje Linowe.

(akta kontroli str. 381)

Udziały PKL SA w PKL Solina wynosiły 10% po ostatnim dokapitalizowaniu PKL Solina 22 kwietnia 2022 r. Pozostałe udziały należały do PFR Koleje Linowe.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie opracowanie i realizację planów finansowych PKL SA. Plany te odpowiadały kierunkom rozwoju określonym w dokumentach strategicznych spółki. Spółka nadzorowała realizację Wieloletniego planu inwestycyjnego oraz Aktualizacji strategii PKL SA. Roczne plany finansowe były wykonywane przez spółkę w adekwatnym stopniu, przy czym należy zauważyć znaczny spadek stopnia realizacji założonych wielkości w 2020 r. spowodowany restrykcjami związanymi z pandemią Covid-19.

OBSZAR

2. Gospodarowanie majątkiem PKL SA, w tym aktywami rzeczowymi

Opis stanu
faktycznego

1. Spółka dysponowała aktywami trwałymi o wartościach netto: na koniec 2018 r. 140 181 tys. zł, na koniec 2019 r. 159 247 tys. zł, na koniec 2020 r. 162 664 tys. zł, na koniec 2021 r. 160 938 tys. zł oraz na koniec I kwartału 2022 r. 171 156 tys. zł, w tym:

36 [...].

37 [...].

38 [...].

39 [...].

40 [...].

41 [...].

- grunty, których wartość netto w kolejnych latach wynosiła: w 2018 r. 47 762 tys. zł, w 2019 r. 61 690 tys. zł, w 2020 r. 61 591 tys. zł, w 2021 r. 62 348 tys. zł oraz na koniec I kwartału 2022 r. 62 558 tys. zł⁴²,
- budynki, lokale, prawa do lokali i obiekty inżynierii lądowej i wodnej o wartościach netto: w 2018 r. 50 237 tys. zł, w 2019 r. 55 611 tys. zł, w 2020 r. 52 572 tys. zł, w 2021 r. 54 295 tys. zł oraz na koniec I kwartału 2022 r. 53 354 tys. zł⁴³,
- urządzenia techniczne i maszyny o wartościach netto: w 2018 r. 22 178 tys. zł, w 2019 r. 21 736 tys. zł, w 2020 r. 19 739 tys. zł, w 2021 r. 18 895 tys. zł, oraz na koniec I kwartału 2022 r. 19 423 tys. zł,
- środki transportu: w 2018 r. 4 899 tys. zł, w 2019 r. 5 589 tys. zł, w 2020 r. 4 569 tys. zł, w 2021 r. 4 120 tys. zł oraz na koniec I kwartału 2022 r. 3 988 tys. zł,
- inne środki trwałe: w 2018 r. 2 256 tys. zł, w 2019 r. 2 378 tys. zł, w 2020 r. 2 804 tys. zł, w 2021 r. 3 598 tys. zł oraz na koniec I kwartału 2022 r. 3 203 tys. zł,
- środki trwałe w budowie: w 2018 r. 12 849 tys. zł, w 2019 r. 12 243 tys. zł, w 2020 r. 21 398 tys. zł, w 2021 r. 17 682 tys. zł oraz na koniec I kwartału 2022 r. 28 630 tys. zł.

Wśród aktywów trwałych o nieuregulowanym stanie prawnym znajdowały się: działka 485/2 obr. 2 w Szczawnicy, działka 135 obr. 4 w Zakopanem, działka 23535/1 obr. Zawoja, działka 295/16 w Międzybrodzu Żywieckim, działki 425/29, 425/32, 425/37 w Międzybrodzu Kobiernickim, parcele katastralne 11978/16 oraz 11978/9 w Zakopanem. Dla pięciu nieruchomości położonych m.in. w Międzybrodzu Żywieckim, Zawoi sąd odmówił założenia ksiąg wieczystych z powodu częściowego zniszczenia ksiąg papierowych. W przypadku parceli katastralnych 11978/16 oraz 11978/9 położonych w Zakopanem Spółka nabyła udziały w nieruchomościach, jednak z uwagi na dużą liczbę nieżyjących współwłaścicieli nieruchomości nie było możliwe ich zsynchronizowanie z obecnie występującymi działkami ewidencyjnymi.

(akta kontroli str. 2518-2584, 2585-2731)

Prezes Zarządu PKL SA wyjaśnił, iż w większości przypadków dotyczących nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym Spółka nie jest w stanie wskazać żyjących współwłaścicieli/ustalić kręgu spadkobierców, z którymi mogłaby podjąć rozmowy o pozyskaniu tytułu prawnego (dzierżawa, bądź zakup) i jedyną drogą uzyskania tytułu prawnego pozostaje zasiedzenie nieruchomości.

(akta kontroli str. 3524-3528)

2.W wieloletnim planie inwestycyjnym, aktualizacji strategii spółki oraz w rocznych budżetach grupy kapitałowej i spółki nie określono koncepcji restrukturyzacji majątku trwałego spółki, w tym nieruchomości. Nie opracowano również odrębnej koncepcji restrukturyzacji majątku trwałego, gdyż jak wyjaśnił Prezes Zarządu, w związku z rozwojem działalności nie widzi ona potrzeby tworzenia takiego opracowania. Spółka nie miała także odrębnej procedury dotyczącej sprzedaży środków trwałych⁴⁴.

(akta kontroli str. 8-183, 200, 287)

Spółka sprzedała składniki mienia ruchomego za kwotę 1270,6 tys. zł netto, w tym w trybie sprzedaży ofertowej m.in. 2 samochody osobowe, 4 armatki śnieżne i 6 szt. rejestratorów ott⁴⁵ za łączną kwotę 84,1 tys. zł z osiągniętym wynikiem ze sprzedaży

⁴² Wg stanu na 31.03.2022 r. spółka dysponowała 406 nieruchomościami gruntowymi.

⁴³ Wg stanu na 31.03.2022 r. spółka dysponowała 51 nieruchomościami zabudowanymi, w skład których wchodziły budynki mieszkalne, stacje kolejek, garaże oraz pawilony handlowe.

⁴⁴ Wprowadzono natomiast zasady przeprowadzania likwidacji rzeczowych składników majątku, ustalono osoby materialnie odpowiedzialne za majątek w spółce oraz wprowadzono zasady przyjęcie (rozliczenia) nakładów inwestycyjnych.

⁴⁵ Urządzenia do badań hydrologicznych.

w wys. 59,5 tys. zł⁴⁶ oraz na rzecz podmiotów powiązanych składniki mienia ruchomego za kwotę 1186,5 tys. zł z osiągniętym wynikiem ze sprzedaży w wys. minus 174,6 tys. zł, w tym ratrak za 1022,1 tys. zł, samochód osobowy za 52,9 tys. zł oraz 3 przyczepy gastronomiczne i wyposażenie gastronomiczne za 92,9 tys. zł. Ponadto sprzedano środki trwale w budowie, tj. nakłady inwestycyjne na budowę kolei gondolowej w Solinie – etap I za 5919,5 tys. zł netto⁴⁷ z osiągniętym wynikiem ze sprzedaży w wys. 1408,9 tys. zł i etap II za 1554,5 tys. zł netto⁴⁸ z osiągniętym wynikiem ze sprzedaży w wys. 729,4 tys. zł⁴⁹.

(akta kontroli str. 347)

Spółka sprzedała na rzecz PKL Solina nieruchomości składającą się z działek nr 202/3, 560, 628, 514/1, 514/3, 556, 514/4 i 514/2 w Solinie za cenę 5574,3 tys. zł brutto (4531,9 tys. zł netto), pod warunkiem nieskorzystania z prawa pierwokupu przez Lasy Państwowe lub Wójta Gminy Solina. Prawo pierwokupu nie zostało wykonane. Cenę sprzedaży ustalono w oparciu o wartość księgową ustaloną na podstawie ceny nabycia od Gminy Solina, powiększonej o koszt zaangażowanego kapitału, wskaźnik średniej zmiany wartości gruntów ornych i narzut na koszty administracyjne⁵⁰.

(akta kontroli str. 302,336-347,1838,1841-1873,2079-2093,2428-2437)

Komplet mebli ogrodowych o wart. bieżącej netto 14,1 tys. zł został sprzedany za 0,2 tys. zł (osiągnięty wynik na sprzedaży wyniósł minus 13,9 tys. zł). Meble te zostały nabyte od poprzedniego operatora restauracji na Gubałówce. W wyniku użytkowania na zewnątrz ich stan techniczny był zły i zagrażający bezpieczeństwu, związku z czym stwierdzono, że nie nadają się do dalszej eksploatacji i postawiono je w stan likwidacji. Meble sprzedano za 0,2 tys. zł osobie, która w odpowiedzi na ogłoszenie jako jedyna złożyła ofertę ich zakupu.

(akta kontroli str. 1917-1930)

Maszyna do uprawy śniegu (ratrak) o wart. bieżącej 1180,9 tys. zł została sprzedana spółce KGJK za 1022,1 tys. zł netto (1257,2 tys. zł brutto). Osiągnięto wynik na sprzedaży minus 158,8 tys. zł. Sprzedaży dokonano na rzecz podmiotu wchodzącego w skład grupy PKL, użytkującego już uprzednio ratrak na podstawie umowy dzierżawy. Cenę sprzedaży ustalono w oparciu o wartość początkową netto ratraka pomniejszoną o kwotę zapłaconego przez KGJK czynszu dzierżawnego⁵¹.

(akta kontroli 1931-1962,3619-3687 pliki 373-377)

3. W okresie objętym kontrolą realizowano 30 inwestycji budowlanych o łącznej wartości 58 064 tys. zł, w tym na dzień 31 marca 2022 r. zrealizowanych zostało 26 inwestycji o wartości 44 888,9 tys. zł, w trakcie realizacji pozostawały trzy – budowa restauracji przy dolnej stacji Gubałówka wraz z infrastrukturą towarzyszącą⁵² oraz budowa nowych przystanków PKL⁵³. Na dzień 20 maja 2022 r. wskazano, iż zakończony został pierwszy etap prac w ośrodku Mosorny Groń⁵⁴. Inwestycje

⁴⁶ Wynik ze sprzedaży definiowany jako różnica pomiędzy osiągniętą ceną sprzedaży a wartością księgową sprzedawanych składników mienia.

⁴⁷ 7281 tys. zł brutto.

⁴⁸ 1912 tys. zł brutto.

⁴⁹ Wartość dot. łącznie sprzedaży nakładów inwestycyjnych – etap II oraz gruntów.

⁵⁰ Wyliczenie ceny zostało zarekomendowane w raporcie opracowanym przez firmę Ernst&Young na zlecenie PKL SA. Do dnia kontroli cena sprzedaży nie została uiszczona. Wg aktu notarialnego termin zapłaty upływa 120 dni od daty zawarcia umowy przenoszącej własność. Wg faktury VAT termin zapłaty upływa 19 września 2022 r.

⁵¹ 1362 tys. zł – 339,9 tys. zł (splacony kapitał bez odsetek – czynsz w umowie został skalkulowany w postaci rat mających część kapitałową i odsetkową, suma części kapitałowych wynosiła 1362 tys. zł).

⁵² Łączny koszt inwestycji, stan na 31 marca 2022 r. wyniósł 2 295 235,16 zł.

⁵³ W terminie objętym kontrolą wybudowano jeden przystanek na ul. Bachledy - przed biurem spółki PKL SA w Zakopanem. Nakłady netto dla tej inwestycji do 31 marca 2022 r. wyniosły 13,8 tys. zł.

⁵⁴ W II Etapie inwestycji zaplanowana była aranżacja wnętrza oraz dokonane wyposażenie obiektu w pełną technologię kuchenną oraz zaprojektowane były nowe rozwiązania p.poż. w budynku. W trakcie realizacji wystąpiła konieczność pozyskania

realizowane przez Spółkę finansowane były w większości ze środków własnych Spółki, a w przypadku inwestycji przebudowy hotelu w Szczawnicy i na Górze Parkowej skorzystano z dofinansowania przez FIIK FIZAN.

(akta kontroli str. 3004-3007)

Spółka nie miała jednolitych procedur inwestycyjnych, a działalność inwestycyjna i realizacja zamówień prowadzona była według procedur objętych procesem budżetowania, w tym procedurami: *Moduł zakupowy i budżetowania*, *Procedura zakupowa i kontroli realizacji wydatków* oraz *Kontrola realizacji budżetów*. Do każdej z procedur przypisane zostały instrukcje szczegółowe.

(akta kontroli str. 3004-3007, 4177-4209)

Według wyjaśnień Dyrektora Działu Inwestycji, Rozwoju i Biznesu, pracownicy PKL SA planowali i realizowali zadania inwestycyjne zgodnie z obowiązującymi w Spółce procedurami zakupowymi, w których przypisano zakresy działań i odpowiedzialności według wysokości zamówień netto: do 10 tys. zł, od 10 tys. zł do 50 tys. zł, od 50 tys. zł do 250 tys. zł oraz tylko dla projektów budowlanych o wartości powyżej 1 000 tys. zł, a zadania inwestycyjne o wartości powyżej kwoty 200 tys. zł realizowane były na podstawie uchwał zarządu.

(akta kontroli str. 3004-3016)

Dla projektów inwestycyjnych o wartości netto powyżej 250 tys. zł prowadzona była analiza biznesowa, przy czym jej zakres uzależniony był od wielkości projektu. Dla projektów prowadzących do zwiększenia sprzedaży usług w Spółce opracowane były analizy finansowe. Natomiast dla projektów współfinansowanych przez FIIK FIZAN (właściciela) sporządzano analizy biznesowe i modele finansowe, które były przedstawiane PFR SA jako zarządzającemu portfelem inwestycyjnym FIIK FIZAN.

(akta kontroli str. 4213-4287)

Prace budowlane w przypadku inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenu wokół górnej stacji Gubałówka, przebudową i nadbudową lokalu gastronomiczno-hotelowego w Szczawnicy oraz budową kolei gondolowej w Solinie, dla których przepisy wymagały wydania pozwolenia na budowę, rozpoczynane były po jego wydaniu. Inne, niewymagające uzyskania pozwolenia, rozpoczynane były na podstawie zgłoszeń o zamiarze realizacji prac budowlanych.

Spółka, w celu wyboru generalnego wykonawcy projektów inwestycyjnych, powoływała komisję, która składała się z jej pracowników. Ponadto w celu wsparcia pracowników zatrudniona była firma, której zadaniem było merytoryczne wsparcie Spółki w obszarze wyboru generalnego wykonawcy. Firma doradcza wykonywała na potrzeby wyboru wykonawcy raport z czynności, w którym zawarte były analizy i oceny ofert pod kątem zrealizowania robót objętych harmonogramem oraz spełnienia warunków przedstawionych w ofercie. Sporządzane przez firmę doradczą raporty zawierały również ocenę ryzyka pod kątem możliwego ryzyka przekroczenia przez oferenta zakresu prac i ich wartości.

(akta kontroli str.3024-2067, 3134-3162)

Nadzór inwestorski inwestycji (powołanie inspektora nadzoru) realizowany był przez firmy zewnętrzne, które działały na podstawie umów o nadzór inwestorski. Koszt nadzoru inwestorskiego w przypadku inwestycji przebudowy i nadbudowy budynku usługowego w Szczawnicy wynosił 56 tys. zł, inwestycji zagospodarowania terenu na Gubałówce 15 tys. zł oraz budowy kolei gondolowej w Solinie 927,2 tys. zł. Wybór

odstępstwa Wojewódzkiego Komendanta Państwowej Straży Pożarnej od zaprojektowanych rozwiązań. Obecnie ekspertyza p.poż. jest na etapie uzgodnień z WKPSP, a projekt przesunięty został do realizacji w roku 2022.

firmy świadczącej usługę nadzoru inwestorskiego dokonywany był w oparciu o analizę wymaganych dokumentów i uprawnień, które były niezbędne do prowadzenia inwestycji, w tym dysponowania zespołem inspektorów mających uprawnienia zawodowe w branżach: konstrukcyjno-budowlanej, instalacji i sieci sanitarnych oraz instalacji i sieci elektrycznych, stałoprądowych i teletechnicznych.

(akta kontroli str.3174-3193)

Badaniem kontrolnym objęte zostały trzy inwestycje budowlane⁵⁵:

1) Zagospodarowanie terenu wokół górnej stacji Gubałówki obejmujące remont i przebudowę dojeżdżalni, dojazdów, schodów terenowych, oświetlenia zewnętrznego wraz z liniami zasilającymi i elementów małej architektury oraz budowę murów oporowych na działkach nr 37/5, 37/6, 37/7, 37/9 i 37/9, obręb 13 położonych w Zakopanem o wartości 2 295,2 tys. zł. Stwierdzono, że:

- Dla inwestycji przygotowany został projekt techniczny oraz harmonogram prac. Wartość kosztorysowa prac wyniosła 1 648 tys. zł netto.
- Inwestycja prowadzona była w oparciu o pozwolenie na budowę obejmujące wykonanie murów oporowych oraz w oparciu o zgłoszenia zamiaru prowadzenia prac budowlanych.
- Spółka dokonała wyboru wykonawcy na podstawie rekomendacji zatrudnionej firmy zewnętrznej, a złożona oferta była najkorzystniejsza pod względem finansowym, przy zachowaniu rozwiązań wynikających z dokumentacji projektowej.
- Treść umowy zawartej z generalnym wykonawcą w dniu 20 maja 2020 r. była zgodna ze złożoną ofertą i zawierała zapisy dotyczące gwarancji i rękojmi, warunków i wysokości kar umownych oraz kar za odstąpienie od umowy.
- Wszystkie wykonane roboty, w zależności od ich rodzaju, podlegały odbiorom częściowym, odbiorom robót ulegającym zakryciu, końcowym oraz odbiorowi ostatecznemu, z których sporządzane były stosowne protokoły.
- Inwestycja została zrealizowana terminowo i spółka uzyskała ostateczne pozwolenie na użytkowanie budynku.
- Spółka dokonywała płatności terminowo, po dokonaniu odbiorów prac zgodnie z harmonogramem odbiorów, na podstawie wystawionych przez wykonawcę faktur, które zostały zaksięgowane w Spółce w sposób prawidłowy.

(akta kontroli str. 3257-3264, 3276-3397, 4328-4362)

2) Przebudowa i nadbudowa budynku usługowego wraz z wewnętrznymi instalacjami: wody, kanalizacji sanitarnej, centralnego ogrzewania, wentylacji mechanicznej, klimatyzacji i elektrycznej wraz z przebudową dojeżdżalni na działkach nr 1220/33; 1220/34; 1220/35; 1220/36; i 1220/47 obr. 1 położonych w Szczawnicy. Stwierdzono, że:

- Inwestycja realizowana była na podstawie pozwolenia na przebudowę i nadbudowę budynku usługowego ze zmianami. Celem realizacji inwestycji zawarto umowę z głównym wykonawcą dnia 3 sierpnia 2020 r. oraz cztery aneksy sporządzanych z uwagi na konieczne przeprowadzenia robót dodatkowych. Roboty dodatkowe realizowane były w oparciu o sporządzone protokoły konieczności wykonania robót dodatkowych. Wartość

⁵⁵ Wyboru badanej próby inwestycji budowlanych dokonano w sposób celowy, z uwzględnieniem ich wartości i okresu realizacji w okresie objętym kontrolą.

kosztorysowa umowy wynosiła 8 415,5 tys. zł. Roboty dodatkowe podniosły koszt inwestycji o 788 tys. zł netto do kwoty 9 203,5 tys. zł.

- Spółka dokonała wyboru wykonawcy na podstawie analizy wykonanej przez doradcę zewnętrznego.
- Treść umowy zawartej z generalnym wykonawcą była zgodna ze złożoną ofertą i zawierała zapisy dotyczące gwarancji i rękojmi, warunków i wysokości kar umownych oraz kar za odstąpienie od umowy.
- Inwestycja została zrealizowana terminowo i spółka uzyskała ostateczne pozwolenie na użytkowanie budynku.
- Spółka dokonywała płatności terminowo, po dokonaniu odbiorów prac zgodnie z harmonogramem odbiorów, na podstawie wystawionych przez wykonawcę faktur, które zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

(akta kontroli str.3134-3173, 3194-3244, 3249, 3250-3256, 4328-4362)

3) Nowa kolej w Solinie – budowa kolei gondolowej w Solinie nad zaporą zrealizowana została w oparciu o umowę z dnia 22 grudnia 2020 r. Integralną część umowy stanowiły wykazy poszczególnych prac, nazwane etapem pierwszym, podstawowym, obejmującym 27 pozycji, w tym m.in.: wykonanie podpór, fundamentów stacji dolnej i górnej oraz etapem drugim A, dodatkowym *Karczma*, obejmującym cztery pozycje, w tym podpisanie protokołu odbioru końcowego przedmiotu kontraktu. Stwierdzono, że:

- Inwestycja realizowana była w oparciu o zatwierdzony projekt budowlany oraz wydane przez Starostę Leskiego w dniu 4 grudnia 2020 r. pozwolenie na budowę. Celem realizacji inwestycji zawarto umowę z głównym wykonawcą w dniu 22 lipca 2020 r. Wartość inwestycji wyniosła 51 204,1 tys. zł dla etapu pierwszego oraz 1 785 tys. zł za etap drugi A.
- Spółka dokonała wyboru wykonawcy na podstawie rekomendacji zatrudnionej firmy zewnętrznej, a złożona przez wykonawcę oferta była najkorzystniejsza ze względu na możliwości optymalizacji projektu i uzyskania oszczędności, doświadczenie przy realizacji projektów znacznej wartości, dysponowanie kadrami technicznymi oraz zaakceptowanie treści projektu na roboty budowlane bez wniesienia zastrzeżeń, co zdaniem Spółki dawało lepsze warunki zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
- Treść umowy zawartej z generalnym wykonawcą była zgodna ze złożoną ofertą i zawierała zapisy dotyczące gwarancji należytego wykonania kontraktu, kar umownych oraz warunki odstąpienia od kontraktu.

(akta kontroli str. 3017-3193)

W wyniku przeprowadzonych przez kontrolerów oględzin dwóch zakończonych inwestycji realizowanych tylko przez PKL SA⁵⁶ ustalono, iż zostały one zrealizowane zgodnie z zawartymi umowami, a zmodernizowane obiekty były wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem.

(akta kontroli str.3572-3573, 3578-3579)

4. Spółka utrzymywała obiekty budowlane we właściwym stanie technicznym i dla wszystkich obiektów w Spółce prowadzone były książki obiektów budowlanych. Spółka miała 65 książek obiektów budowlanych, w tym: w zespole kolei Kasprowy

⁵⁶Terenu wokół górnej stacji Gubałówki w Zakopanem oraz przebudowanego obiektu hotelowo-gastronomicznego w Szczawnicy.

Wierch - 13, w zespole kolei linowo terenowej Gubałówka – 15, Mosorny Groń - 8, KL Góra Żar – 11, Góra Parkowa – 8, KL Palenica – 9 oraz biuro spółki -1.

Książki obiektów budowlanych objęte badaniami kontrolnymi⁵⁷ były kompletne, a ich zawartość odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵⁸. Kontroli okresowych wymaganych przez zapisy ustawy z dnia 7 lipca 2004 r. Prawo budowlane⁵⁹, dokonywały osoby posiadające uprawnienia w zakresie wykonywania kontroli instalacji elektrycznych, grzewczych, teletechnicznych i innych opisanych w prawie budowlanym.

(akta kontroli str. 1774-1828, 3398-3401)

W 10 książkach kontroli obiektów budowlanych stwierdzono dokonanie wpisu przez pracowników, którzy nie posiadali upoważnienia właściciela/zarządcy obiektu budowlanego. Szczegółowo kwestię tę przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W przypadku czterech książek obiektów budowlanych stwierdzono brak dokonania wpisów dotyczących kontroli pięcioletnich w dniu zaistnienia tego zdarzenia, a w jednym przypadku nie dokonano wymaganego wpisu o zamknięciu książki obiektu budowlanego, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str.1774-1819)

W wyniku przeprowadzonych przez kontrolerów NIK oględzin obiektów budowlanych⁶⁰ stwierdzono, że były one użytkowane w sposób zgodny z ich przeznaczeniem oraz utrzymane w należyłym stanie technicznym i estetycznym.

(akta kontroli str. 3595-3618)

5. Spółka miała dokumentację techniczną spełniającą wymagania rozdziału drugiego *Analiza bezpieczeństwa i dokumentacja* rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji urządzeń transportu linowego⁶¹. Na podstawie przedstawionych przez wytwórcę kolei informacji, w tym analiz bezpieczeństwa oraz raportów bezpieczeństwa, opracowane zostały regulaminy techniczne dla wszystkich urządzeń transportu linowego⁶² i linowo – terenowego⁶³. Treść regulaminów była zgodna z wymaganiami zawartymi w § 5 rozporządzenia i zawierała informacje dotyczące bezpiecznej eksploatacji, opis budowy i działania kolei, wykaz elementów wyposażenia, wykaz niezbędnych czynności do wykonania przed, w trakcie i po eksploatacji kolejki, formularze przeglądów oraz regulamin dla pasażerów. Regulaminy techniczne zawierały zakresy obowiązków dla osób pełniących funkcję kierownika kolei, mechanika, maszynisty i konduktora, a tam gdzie to było konieczne przywołane zostały instrukcje i schematy techniczne wykonawców UTL. W kartach kontrolnych zawarte były zasady wykonywania czynności konserwacyjnych, technologii montażu i demontażu wraz z określeniem wielkości momentów dokręcających. Jedną z integralnych części

⁵⁷ Próba kontrola objęła analizę zapisów w 11 książkach obiektów budowlanych w zespole kolei linowych Kasprowy Wierch oraz cztery książki budowlane w zespole kolei linowo – terenowej Gubałówka, w tym książki obiektów budowlanych stacji górnych i dolnych ww. kolei linowych i linowo - terenowych.

⁵⁸ Dz. U. Nr 120, poz. 1134. Dalej: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie książki obiektu budowlanego.

⁵⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm. Dalej: ustawa Prawo budowlane.

⁶⁰ Oględzinom poddano dwa wybrane w sposób celowy budynki stacji dolnej i górnej KL Butorowy Wierch objęte książkami obiektów budowlanych B-01 oraz B-02.

⁶¹ Dz. U. Nr 106 poz. 717, ze zm. Dalej: rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r.

⁶² Dalej: UTL.

⁶³ Szczegółowej analizie poddano dokumentację techniczną, w tym: analizy bezpieczeństwa, regulaminy techniczne dla KL Kasprowy Wierch odcinek górny i dolny.

regulaminów technicznych obowiązujących w Spółce stanowiły instrukcje ewakuacji, przywołane i numerowane w spisie treści.

(akta kontroli str. 894-1074)

Osoby zajmujące się obsługą, konserwacją i eksploatacją UTL miały kwalifikacje i uprawnienia, potwierdzone zaświadczeniem kwalifikacyjnym uprawniającym do obsługi i konserwacji urządzeń technicznych zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 21 maja 2019 r. w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych⁶⁴.

(akta kontroli str.1677-1734)

Instrukcje ewakuacji oraz schemat organizacyjny Spółki, które dołączone zostały do regulaminów technicznych, były nieaktualne, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1081, 1246-1269)

Regulamin techniczny dla KL Kasprowy Wierch opracowany został na podstawie analizy bezpieczeństwa oraz raportu bezpieczeństwa, w którym jeden z opisów postępowania w przypadku zagrożenia sporządzony był w języku niemieckim i nie został przetłumaczony dla celów opracowania raportu bezpieczeństwa. W trakcie kontroli, tj. 9 sierpnia 2022 r. powyższy opis został przez Spółkę przetłumaczony na język polski.

(akta kontroli str. 897, 951-952, 4170-4173)

W odniesieniu do UTL stwierdzono, iż wszystkie urządzenia transportu linowego, w tym koleje linowe, kolej linowo – terenowa, zjeżdźalnie grawitacyjne oraz wyciągi narciarskie miały aktualne decyzje wydane przez Transportowy Dozór Techniczny⁶⁵ dopuszczające te koleje do ruchu.

(akta kontroli str.1623-1672)

Większość prac konserwacyjnych prowadzona była przez pracowników Spółki, którzy mieli odpowiednie zaświadczenia kwalifikacyjne zgodne z rozporządzeniem Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 21 maja 2019 r., a Spółka jako eksploatujący UTL posiadała niezbędne narzędzia do obsługi, konserwacji i badań oraz ładunki próbne do badań pojazdów pod obciążeniem, a także sprzęt pomiarowy wymagane na podstawie § 9 ust. 4 *Rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego UTL*, co potwierdziły oględziny⁶⁶ przeprowadzone w zespole kolei linowych Kasprowy Wierch (koleje: Goryczkowa, Gąsienicowa i Kasprowy Wierch).

(akta kontroli str. 1729-1733, 3548-3571)

Prace konserwacyjne UTL w zakresie, w którym pracownicy PKL SA nie mieli wymaganych kwalifikacji oraz uprawnień (np.: związane z pomiarami elektrycznymi, przegląd automatyki i in.), zlecane były podmiotom zewnętrznym, które miały stosowne uprawnienia, o których mowa w art. 9 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym⁶⁷, a modyfikacje, naprawy i modernizacje UTL realizowane były przez podmioty uprawnione, na podstawie zatwierdzonej przez TDT dokumentacji technicznej i technologicznej.

⁶⁴ Dz.U. poz. 1008. Dalej: Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 21 maja 2019 r.

⁶⁵ Dalej: TDT.

⁶⁶ Próba kontrolna objęła oględziny narzędzi do obsługi, konserwacji i badań trzech kolei linowych w zespole kolei linowych Kasprowy Wierch: KL Goryczkowa, KL Gąsienicowa, KL Kasprowy Wierch

⁶⁷ Dz.U. z 2022 r. poz. 1514. Dalej: *ustawa o dozorcze technicznym*.

W przedmiocie realizowania obowiązku posiadania przez osoby wykonujące konserwację lin w zakresie zaplotu, skracania lub naprawy kwalifikacji sprawdzonych i potwierdzonych przez TDT przez pracowników Spółki, Prezes Zarządu wyjaśnił, iż w PKL SA utrzymaniem lin w należytym stanie zajmowały się podmioty zewnętrzne mające uprawnienia zgodnie z *rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego UTL*.

Na usługi obce związane z utrzymaniem transportu linowego wydatkowano ogółem 3 617,5 tys. zł, w tym: w 2018 r. – 852,5 tys. zł, w 2019 r. – 741,1 tys. zł, w 2020 r. – 1 239,7 tys. zł, w 2021 r. – 784,3 tys. zł.

Na podstawie badanej próby dwóch UTL⁶⁸ stwierdzono, że:

- prace konserwacyjne przeprowadzane były zgodnie z harmonogramem zawartym w liście inspekcji i konserwacji, opracowanej przez wytwórcę kolei,
- pomiary elektryczne obejmujące m.in. przegląd szaf elektrycznych, przegląd automatyki oraz przeglądy sprzętu ewakuacyjnego prowadzone były przez podmioty zewnętrzne, a ich koszt wynosił dla badanych kolei odpowiednio: w 2018 r. – 184,9 tys. zł, w 2019 r. – 273 tys. zł, w 2020 r – 177,3 tys. zł, w 2021 r. – 74,7 tys. zł - .
- kontrole codzienne, miesięczne, roczne oraz specjalne, wymagane zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r., przeprowadzane były zgodnie z listami kontrolnymi zawartymi w regulaminach technicznych. Kontrole tygodniowe były przeprowadzane zgodnie z zaleceniami wytwórcy kolei.

(akta kontroli str.960-993, 1624)

W okresie objętym kontrolą TDT przeprowadził na zlecenie Spółki dla UTL 38 kontrole doraźnych eksploatacyjnych, w 37 przypadkach z wynikiem pozytywnym, w 1 przypadku – z wynikiem negatywnym⁶⁹. Poza tym TDT przeprowadził 3 kontrole doraźne powypadkowe zakończone wynikiem pozytywnym oraz 4 kontrole doraźne poawaryjne zakończone również wynikiem pozytywnym. Spółka przeprowadziła dwa badania doraźne kontrolne, które zakończyły się wynikiem pozytywnym, oraz dwa badania specjalne w ramach ćwiczeń z ewakuacji. TDT w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzał badań doraźnych kontrolnych.

(akta kontroli str. 1623-1671)

6. Spółka udostępniała swój majątek poprzez wynajem lub dzierżawę podmiotom zewnętrznym – osobom fizycznym oraz spółkom na podstawie 310 umów, w tym 63 umowy podpisała ze spółkami należącymi do grupy kapitałowej i 14 umów z operatorami teleinformatycznymi i energetycznymi. Pozostałe umowy podpisano z podmiotami gospodarczymi oraz osobami fizycznymi. Od 1 grudnia 2018 r. Spółka podpisała 170 umów.

Przedmiotami umów były obiekty związane z prowadzeniem działalności usługowej, handlowej i gastronomicznej, jak również stacje transformatorowe i nadajniki. W zależności od rodzaju wynajmowanego obiektu umowy zawierane były na okres kilku miesięcy (sezon), lat lub na czas nieokreślony.

Przychody Spółki z tytułu najmu w kolejnych latach wyniosły: w 2019 r. – 5 451 tys. zł, w 2020 r. – 3 303 tys. zł, w 2021 r. – 3 541 tys. zł. Umowy najmu/dzierżawy

⁶⁸ Do próby wybrano dwa urządzenia transportu linowego: KL Butorowy Wierch oraz KL Kasprowy Wierch

⁶⁹ Dot. KLT Góra Parkowa. Kontrola odbyła się w 2021 r., kolejna kontrola odbyła się w 2022 r. i dała wynik pozytywny.

zawierały w treści zapis dotyczący kar umownych w przypadku niewywiązywania się najemcy z realizacji umowy.

(akta kontroli str. 2735-2769)

W Spółce nie opracowano procedur i wytycznych dotyczących ustalania stawek i opłat za wynajem/dzierżawę nieruchomości.

Do zarządzania umowami najmu/dzierżawy Spółka wykorzystywała oprogramowanie przystosowane do tej działalności.

(akta kontroli str.3481-3487)

Prezes Zarządu wyjaśnił, iż po zmianie właściciela nie dokonywano jednorazowego przeglądu umów, na podstawie których PKL SA wydzierżawia lub wynajmuje nieruchomości podmiotom zewnętrznym, gdyż ze względu na charakter zawieranych umów, takie działanie nie było uzasadnione. Ponadto wyjaśnił, iż w związku z różnorodnością obiektów oraz podmiotów gospodarczych, z którymi podpisane zostały umowy, nie było możliwe opracowanie jednej procedury ustalania stawek, a Spółka stosuje różnorodne podejście do ustalania stawek najmu, w zależności od typu działalności oraz obiektu. Dla spółek z grupy kapitałowej PKL SA była to wartość procentowa od przychodów tych spółek i EBIDTA ustalone w oparciu o prognozowane wyniki z prowadzonej działalności. W przypadku wynajmu obiektów handlowych, m.in.. kiosków, organizowane były konkursy ofert, na obiekty telekomunikacyjne podpisywane były umowy długoterminowe z zapisem o waloryzacji czynszu. W odniesieniu do przeglądu umów Prezes Zarządu wyjaśnił, iż z uwagi na charakter zawieranych umów przeprowadzenie przeglądu nie miało uzasadnienia. Prezes Zarządu wyjaśnił, iż w okresie objętym kontrolą, Spółka nie odstąpiła od żadnej z umów z powodu nieopłaconych należności.

(akta kontroli str. 2735-2740)

Kierownik Działu Administracji odnośnie do ustalania stawek najmu/dzierżawy wyjaśnił, iż pracownicy działu prowadzą monitoring rynku polegający na m.in.: zbieraniu ogłoszeń o przetargach w gminie Zakopane lub w gminach gdzie znajdują się nieruchomości przeznaczone do wynajmu, analizie raportów NBP o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych oraz komercyjnych w Polsce, ogłoszenia z portali branżowych dotyczące najmu lokali gastronomicznych, mieszkań oraz gruntów i na tej podstawie ustalane są stawki najmu lub dzierżawy.

(akta kontroli str. 3481-3487)

Na podstawie badania trzech umów dzierżawy majątku Spółki zewnętrznym podmiotom⁷⁰ stwierdzono, że:

- decyzje o wynajmie nieruchomości wynikały z zasad gospodarowania majątkiem Spółki, tj. zwiększania przychodu Spółki poprzez wynajem nieruchomości;
- wyboru najemców dokonywano w ramach konkursu ofert, a w przypadku najmu gruntu pod powierzchnią techniczną telekomunikacyjną Spółka kierowała się

⁷⁰ Badaniem objęto trzy umowy zawarte w okresie objętym kontrolą wg najwyższych wartości przychodów z najmu dla trzech różnych rodzajów działalności prowadzonych w wydzierżawionych nieruchomościach:

- 1) UM-20/08/32 z dnia 1 sierpnia 2020 r. zawarta na czas nieokreślony, której przedmiotem była powierzchnia pod infrastrukturę techniczną telekomunikacyjną. Przychód Spółki z tego tytułu wyniósł 22,9 tys. zł za okres od 1 sierpnia 2020 r. do 30 kwietnia 2022 r.;
- 2) UM-20/06/18 z dnia 25 czerwca 2020 r. zawarta na czas nieokreślony, której przedmiotem był najem lokalu użytkowego i gruntu. Przychód Spółki z tego tytułu wyniósł 105 tys. zł. za okres od 25 czerwca 2020 r. do 30 kwietnia 2022 r.
- 3) UM-21/04/4 z dnia 16 kwietnia 2021 r. zawarta na czas określony do dnia 30 września 2021 r, której przedmiotem był najem terenu. Przychód Spółki z tego tytułu wyniósł 26,8 tys. zł za okres od 1 maja 2021r. do 30 września 2021r.

- tym, iż zainstalowanie nadajnika operatora sieci komórkowej poprawi poprzez zwiększenie zasięgu możliwości korzystania z sieci komórkowej w Spółce;
- wysokość stawek była ustalana na podstawie analizy rynku nieruchomości w regionie, a w przypadku konkursu ofert wybierana była ta najkorzystniejsza;
 - zawarte umowy zawierały w treści zapisy dotyczące sposobu wypowiedzenia umowy oraz terminy dotyczące płatności dodatkowych, w tym mediów energetycznych;
 - najemcy terminowo wywiązywali się ze swoich należności i nie zaistniała konieczność związana z windykacją należności.

(akta kontroli str. 3773-3987)

7. Na potrzeby swojej działalności Spółka wynajmowała nieruchomości na podstawie 96 umów, w tym 91 umów dzierżawy terenu, 9 umów podpisanych było na czas nieokreślony, 51 umów na okres 20 lat i więcej, 16 umów na okres poniżej 10 lat. W okresie objętym kontrolą podpisanych zostało 14 umów, w tym na dzierżawę terenów 13 umów, jedna umowa dotyczyła wynajęcia hali magazynowej.

W okresie objętym kontrolą toczyło się 12 postępowań sądowych dotyczących dzierżawionych nieruchomości w rejonie Kasprzewego Wierchu, w tym:

- siedem postępowań – dwie z powództwa Skarbu Państwa przeciwko PKL SA, jedna z powództwa TPN przeciwko PKL SA, cztery z powództwa PKL SA przeciwko Skarbowi Państwa, PTTK, TPN, PKP. Postępowania te zostały umorzone;
- cztery postępowania z wniosku PKL SA w sprawie stwierdzającej wygaśnięcie prawa trwałego zarządu TPN, w tym jedno w sprawie cofnięcia poprzednio złożonych wniosków;
- jedno postępowanie z wniosku PKL o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej zakończone postanowieniem o nabyciu przez PKL SA służebności.

(akta kontroli str. 4808-4857)

[...].

(akta kontroli str. 3458-3460)

Z tytułu toczących się postępowań w Spółce utworzono rezerwy tytułem opłaty na rzecz:

- TPN z tytułu użytkowania gruntów na dzień 30 listopada 2021 r. wynoszącą w kolejnych miesiącach: listopad 2020 r. 1 732,8 tys. zł; grudzień 2020 r. 0 zł (rozwiązanie rezerwy w kwocie 1 732,8 tys. zł); styczeń 2021 r. 62,4 tys. zł; luty 2021 r. 206,2 tys. zł; marzec 2021 r. 302,2 tys. zł; kwiecień 2021 r. 314,9 tys. zł; maj 2021 r. 399,7 tys. zł; czerwiec 2021 r. 592,6 tys. zł; lipiec 2021 r. 909,4 tys. zł; sierpień 2021 r. 1 298,7 tys. zł; wrzesień 2021 r. 1 538,5 tys. zł; październik 2021 r. 1 619,1 tys. zł, listopad 2021 r. 1 440,3 tys. zł (rozwiązanie rezerwy w kwocie 250 tys. zł),
- PTTK z tytułu użytkowania gruntów na dzień 30 listopada 2021 r. wynoszącą w kolejnych miesiącach: w listopadzie 2020 r. 1 544,1 tys. zł, w grudniu 2020 r. 358,2 tys. zł (rozwiązanie rezerwy w kwocie 1 185,9 tys. zł), w styczniu 2021 r. 471,7 tys. zł, w lutym 2021 r. 113,4 tys. zł, w marcu 2021 r. 113,4 tys. zł, w kwietniu 2021 r. 113,4 tys. zł; w maju 2021 r. 0 zł (rozwiązanie rezerwy w kwocie 113,4 tys. zł),
- porozumienia pomiędzy PKL, PTTK, Skarbem Państwa a TPN na dzień 30 listopada 2021 r. wynoszącą w kolejnych miesiącach: w listopadzie 2020 r. 342 tys. zł, w grudniu 2020 r. 207,9 tys. zł (rozwiązanie rezerwy w kwocie 162,6 tys. zł),

tys. zł), w styczniu 2021 r. 207,9 tys. zł, w lutym 2021 r. 0 zł (rozwiązanie rezerwy w kwocie 207,9 tys. zł)

(akta kontroli str. 2763-2769, 3463-3465)

Szczegółowej analizie poddano trzy umowy dzierżawy od podmiotów zewnętrznych na potrzeby Spółki⁷¹: [...].

(akta kontroli: 3762-3772, 4104-4152)

Nieruchomości objęte powyższymi umowami zapewniały Spółce prowadzenie bieżącej działalności związanej ze świadczeniem usług w zakresie funkcjonowania kolei Kasprowy Wierch i Mosorny Groń oraz w przypadku ZKL Gubałówka, prowadzenia działalności handlowo-usługowej. Należności te regulowane były przez Spółkę terminowo.

Odnosnie do wysokości stawek za dzierżawę nieruchomości od podmiotów zewnętrznych Prezes Zarządu wyjaśnił, iż w przypadku przedłużenia istniejących umów w lokalizacjach, w których prowadzona była działalność PKL SA, prowadzone były wieloletnie negocjacje, na długo przed terminem wygaśnięcia umów. Stawki za dzierżawę ustalane były indywidualnie dla każdej nieruchomości, tak aby zapewnić ciągłość działania Spółki. W odniesieniu do pozyskiwanych na cele budowy nowych ośrodków gruntów ustalane były stawki w oparciu o przewidywane przychody Spółki, a w niektórych przypadkach korzystano z informacji od rzeczoznawców majątkowych.

(akta kontroli str. 2732-2742)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Książka obiektu budowlanego G-12 *Pawilony handlowe* zlokalizowanego do czasu zakończenia rozbiórki w Zakopanem, Gubałówka Dolna, założona 29 czerwca 2001 r., nie została zamknięta, pomimo dokonanej w ostatnim tygodniu listopada 2021 r. całkowitej rozbiórki obiektów. Było to niezgodne z § 5 pkt 1 lit. f oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego nakładającymi na właściciela lub zarządcę obowiązek zamknięcia książki obiektu budowlanego oraz dokonania stosownego wpisu w dniu zaistnienia okoliczności.

(akta kontroli str. 1824)

Odpowiedzialny za prowadzenie książki obiektu budowlanego Kierownik Zespołu Kolei Linowych Gubałówka wyjaśnił, iż nie dokonał wpisu o zamknięciu książki z powodu złej interpretacji przepisu, gdyż błędnie założył, iż wpisu zamykającego książkę dokona w czasie, gdy będzie zakładał książkę obiektu, który obecnie powstaje na miejscu rozebranych pawilonów handlowych objętych książką G-12.

(akta kontroli str. 1706-1709, 3520-3521)

2. W książkach obiektów budowlanych oznaczonych przez Spółkę jako: 4/KL-KW, 9/KL-KW, 8/KL -KW, 7/KL – KW, 6/KL – KW, 5/KL – KW, 1/KL/KW, 3/09/KL/KW, 1/09/KL/G, 2/09/KL/G, w okresie od 29 lipca 2020 r. do 21 lipca 2021 r. wpisów dokonywały osoby, które nie miały upoważnień wydanych przez właściciela lub zarządcę budynku i budowli. Stanowiło to działanie niezgodne z § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie książki obiektu budowlanego,

⁷¹ Próba objęła trzy umowy zawarte w okresie objętym kontrolą wg najwyższych wartości poniesionych kosztów dzierżawy

który wymaga, aby osoby dokonujące wpisu posiadały upoważnienie wydane przez właściciela lub zarządcę budynku i budowli.

(akta kontroli str. 1774-1828)

Na zadane pytanie odnośnie do przyczyn niewydania upoważnień dla osób, które dokonywały wpisów, Prezes Zarządu nie podał przyczyny, wyjaśnił natomiast, iż w PKL SA podjęte zostały działania dostosowawcze.

(akta kontroli str. 3402-3413, 3490-3496)

3. W książkach obiektów budowlanych nr.: 9/KL-KW, 8/KL-KW, 3/09/KL-KW, 1/KL-KW, nie dokonano wpisów dotyczących obowiązkowych, wymaganych zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane okresowych pięcioletnich kontroli stanu technicznego budynków. Niedokonanie wpisu do książki obiektu budowlanego badań określonych w art. 62 ust. 1 ustawy Prawo budowlane było niezgodne z § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie książki obiektu budowlanego.

(akta kontroli str. 1783, 1787, 1800, 1807, 1811, 1814, 1819)

Prezes Zarządu PKL SA wyjaśnił, iż w odniesieniu do budynków objętych książkami 9/KL-KW, 8/KL-KW, 3/09/KL-KW, 1/KL-KW dokonano wymaganych przez ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. kontroli pięcioletnich potwierdzających stan techniczny, a osoba, która dokonywała wpisu, wpisała wyniki kontroli w książkach obiektów w pozycji kontroli rocznych, ponieważ kontrola pięcioletnia obejmuje swoim zakresem również kontrolę roczną. Nie wpisała natomiast wyników tej kontroli w odpowiednim, przeznaczonym do tego miejscu w książkach obiektu budowlanego.

Brakujące wpisy w ww. książkach obiektu budowlanego zostały uzupełnione w trakcie kontroli w dniu 25 lipca 2022 r.

(akta kontroli str. 3530, 4444-4451)

4. Regulaminy techniczne dla wszystkich kolei i zespołów kolei, tj. Kasprowy Wierch, Goryczkowa, Gąsienicowa, Gubałówka, Żar, Góra Parkowa, Mosorny Groń oraz Butorowy Wierch, znajdujące się w miejscach ich stosowania nie zawierały aktualnych instrukcji ewakuacji. Było to niezgodne z obowiązującą w Spółce *Procedurą systemu zarządzania jakością PZ 1 Nadzór nad dokumentami*, według której tylko aktualne i zatwierdzone dokumenty będą dostępne w miejscach ich stosowania we wszystkich zespołach PKL SA. Zarząd PKL SA zaktualizował te instrukcje uchwałą nr 24/2021 z dnia 22 czerwca 2021 r. Obowiązek nadzoru nad regulaminami technicznymi i instrukcjami wskazany został w formularzu F-PZ1/02, który stanowił część ww. procedury.

(akta kontroli str. 1245-1269, 3497-3505, 3515, 4374-4384)

W odpowiedzi na pytanie o przyczyny braku dokonania zmian w regulaminach technicznych w związku z aktualizacją instrukcji ewakuacji, Prezes Zarządu nie wskazał takich przyczyn, natomiast wyjaśnił, iż w regulaminach informacje o ewakuacji odnoszą się do ogólnych zasad opróżniania kolei przy użyciu m.in. elementów technologii kolei, a w przypadku braku możliwości prowadzenia opróżniania kolei opisywanymi metodami, występuje odwołanie do metod alpinistycznych. Metody te zostały opisane w osobnych dokumentach nazwanych Instrukcjami Ewakuacji, opracowanymi zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r. Instrukcje ewakuacji zostały opracowane i uzgodnione z Transportowym Dozorem Technicznym. Ponadto Prezes Zarządu wyjaśnił, że *aktualizacje instrukcji ewakuacji, wprowadzone w roku 2021, związane były z koniecznością dostosowania się do zmian prawnych i wynikały bezpośrednio z zapisów § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca*

2020 r. (...) i powinny zostać dostosowane do wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu w terminie 6 miesięcy od dnia jego wejścia w życie” (tj. do 3 marca 2021r. – termin zawity).

(akta kontroli str. 3490-3496)

NIK zwraca uwagę, że według § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r. sposób przechowywania instrukcji ewakuacji ma zapewnić możliwość jej natychmiastowego wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych, tak więc instrukcje ewakuacji zawarte w regulaminach technicznych powinny być zostać fizycznie zastąpione nowymi wersjami w miejscu ich bezpośredniego przechowywania.

(akta kontroli str.1436-1444)

5. Regulaminy techniczne dla kolei i zespołów kolei: Kasprowy Wierch, Gubałówka, Gąsienicowa, Goryczkowa, Palenica, Żar, Góra Parkowa, Mosorny Groń i Butorowy Wierch, w okresie od 1 września 2021 r. do 12 sierpnia 2022 r. nie zawierały aktualnego schematu organizacyjnego Spółki. Było to niezgodne z zatwierdzoną przez Prezesa Zarządu w dniu 28 lutego 2018 r. *Procedurą systemu zarządzania jakością PZ 1 Nadzór nad dokumentami*, według której tylko aktualne i zatwierdzone dokumenty będą dostępne w miejscach ich stosowania we wszystkich zespołach PKL SA. Nowy schemat organizacyjny został wprowadzony Uchwałą Zarządu Nr 41/2021 z dnia 1 września 2021 r. w przedmiocie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego w Spółce PKL SA.

(akta kontroli str. 1081, 1135, 3515, 3497-3505, 4303, 4367-4394)

Prezes Zarządu wyjaśnił, iż nieumieszczenie w regulaminach technicznych aktualnego schematu organizacyjnego wynikało z faktu, iż ww. regulaminy nie były aktualizowane i uzgadniane ponownie w TDT. Prezes Zarządu wyjaśnił również, iż z formalnego punktu widzenia takie uaktualnienia były konieczne, natomiast w przypadku normalnej eksploatacji zmiana schematu organizacyjnego Spółki nie miała żadnego wpływu na obsługę i konserwację ww. kolei linowej, a w zakresie obsługi wszystkie czynności były realizowane w ten sam sposób. Poinformował również, że w związku z powyższym, PKL SA podjęła działania naprawcze zmierzające do usunięcia schematów organizacyjnych prezentowanych w regulaminach technicznych i wystosuje odpowiednie pismo w tym zakresie do TDT celem poinformowania o zmianach i ewentualnego ponownego uzgodnienia, o ile Transportowy Dozór Techniczny uzna to za stosowne.

(akta kontroli str. 3488-3496)

6. Stosowane podczas przeprowadzanych kontroli codziennych i miesięcznych KL Kasprowy Wierch:

- listy kontrolne codzienne za dni: 21 grudnia 2018 r., 2 stycznia 2019 r., 1 marca 2019 r., 31 maja 2019 r., 10 czerwca 2019 r., 22 grudnia 2019 r., 8 marca 2020 r., 6 sierpnia 2020 r., 6 grudnia 2020 r., 6 lipca 2021 r., 10 grudnia 2021 r.,
- listy kontrolne miesięczne za miesiące: grudzień 2018 r., styczeń 2019 r., sierpień 2019 r., grudzień 2020 r., czerwiec 2021 r., listopad 2021 r.,

nie były zgodne ze wzorem zamieszczonym w zatwierdzonym przez TDT regulaminie technicznym dla tej kolei. Zamieszczone w regulaminie technicznym listy kontrolne zawierały pozycję, która nakładała obowiązek zatwierdzenia powyższych list przez kierownika kolei. Stosowane w zespole kolei listy nie zawierały takiej pozycji, przez co nie były zgodne z listami zamieszczonymi w regulaminie technicznym, a w konsekwencji nie były zatwierdzane przez kierownika kolei. Stanowiło to brak spełnienia wymogu określonego w § 12 ust. 2 oraz § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r.,

zgodnie z którymi wyniki kontroli codziennych i miesięcznych powinny zostać opisane w formularzu stanowiącym część składową regulaminu technicznego kolei lub instrukcji eksploatacji.

(akta kontroli str. 1307-1309, 1311-1314, 1316-1318, 1320-1321, 1349, 1381-1383-1385-1387, 1389-1392, 1394-1395)

Prezes Zarządu PKL SA wyjaśnił, że niezgodny z zamieszczonym w regulaminie technicznym wzór list kontrolnych wynikał z faktu, iż na dokumentach elektronicznych sporządzonych na podstawie wzoru znajdującego się w zatwierdzonym przez TDT regulaminie technicznymi drukowanymi oraz wypełnianych przez pracowników KL Kasprowy Wierch, na niektórych stronach nie dodano wiersza w tabeli zawierającego datę i podpis kierownika kolei oraz nie przeniesiono daty i cechy ich zatwierdzenia. Ponadto Prezes Zarządu wyjaśnił, iż niezgodności zostały uzupełnione, a pracownicy będą stosowali listy kontrolne z papierowej wersji regulaminu technicznego.

(akta kontroli str. 3490-3496)

7. Listy kontrolne tygodniowe dla kolei linowo-terenowej Gubałówka za tygodnie: 22 w 2019 r., 28 w 2020 r., 50 w 2020 r., 22 w 2021 r., 20 w 2022 r. zatwierdzane były przez mechaników kolei, pomimo że zgodnie ze wzorem zamieszczonym w Regulaminie technicznym dla kolei linowo-terenowej Gubałówka, powinny być zatwierdzane przez kierownika kolei.

(akta kontroli str. 1103-1104, 1413-1415, 1424-1427, 1430-1433, 1434-1435)

Prezes Zarządu wyjaśnił, iż zgodnie z regulaminem technicznym kolei linowo-terenowej Gubałówka mechanik kolei wykonywał czynności kontrolne i potwierdzał ich wykonanie podpisem w listach kontrolnych. Kierownik kolei był osobą zatwierdzającą wykonane przez mechanika KL czynności. Na ww. listach kontrolnych mechanik kolei podpisał się w miejscu przeznaczonym dla kierownika kolei, natomiast kierownik kolei z powodu braku możliwości podpisania się w miejscu dla niego przeznaczonym złożył podpis pod listą kontrolną, a zauważona przez kontrolera NIK nieprawidłowość była z oczywistego powodu błędem formalnym, gdyż podpisy znajdowały się nie w tych miejscach, które zostały do tego przeznaczone. Ponadto Prezes Zarządu wyjaśnił, iż w opinii PKL SA, zasada wykonania i zatwierdzenia wykonania czynności związanych z kontrolami tygodniowymi została zachowana. W związku z powyższym zauważone nieprawidłowości należy traktować jako zwykłą omyłkę pisarską.

(akta kontroli str. 3490-3496)

Kontrolerzy NIK, w odniesieniu do powyższych wyjaśnień, nie kwestionują, iż podpisywanie list kontrolnych przez mechanika kolei linowych było praktyką stosowaną w kolei linowo-terenowej, jednak w świetle zapisów § 5 pkt 14 rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r. należało zastosować wzory list kontrolnych zawartych w regulaminie technicznym opracowanym dla tej kolei, a we wzorach kart kontrolnych wskazano, iż osobą która powinna podpisać karty był kierownik kolei.

(akta kontroli str. 1103-1104)

8. Instrukcja Ewakuacji dla napowietrznej kolei linowej krzeselkowej czteroosobowej Palenica nr 3DK-26 nie została dostosowana do istniejącego stanu prawnego w wymaganym terminie, tj. do 3 marca 2021 r., co było niezgodne z § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego

w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji urządzeń transportu linowego⁷².

Instrukcja została zaktualizowana przez Spółkę 26 lutego 2021 r. i przekazana do Oddziału Terenowego TDT z siedzibą w Krakowie 1 marca 2021 r. Nie zawierała jednak wszystkich elementów określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2020 r., tj.:

- wskazania obszarów objętych zasięgiem nadawanych komunikatów głosowych lub sygnałów ostrzegawczych podawanych do wiadomości pasażerom, pracownikom obsługi oraz osobom trzecim (§ 6 ust. 2 pkt 8 lit. b rozporządzenia),
- wskazania miejsc usytuowania i przebiegu linii zasilających UTL w energię elektryczną, w tym źródeł zasilania awaryjnego oraz wskazanie usytuowania wyłączników prądu elektrycznego (§ 6 ust. 2 pkt 14 lit. b tiret 6 rozporządzenia).

Instrukcja Ewakuacji została uzupełniona przez spółkę o brakujące elementy i przekazana ponownie do TDT 12 kwietnia 2021 r., tj. po upływie 42 dni od wymaganego terminu.

(akta kontroli str. 4153, 4407-4411)

W sprawie przyczyn braku zawarcia w zaktualizowanej Instrukcji Ewakuacji treści wymienionych w § 6 ust. 2 pkt 8 lit. b oraz § 6 ust. 2 pkt 14 lit. b tiret 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2020 r. Prezes Zarządu wyjaśnił, że:

- w związku z faktem, iż KL Palenica nie posiada stałego systemu nadawania komunikatów na całej długości trasy kolei, to w przekazanej w dniu 2 marca 2021 r. do TDT Instrukcji Ewakuacji w rozdziale 8 „Ewakuacja” zawarto zapis o następującym brzmieniu tekstowym: *„Informacja do pasażerów o zaistniałej sytuacji: informacje przekazuje obsługa za pomocą megafonu przenośnego”* wraz ze stosowną treścią podawanego komunikatu głosowego;
- co do przebiegu linii zasilających - rzeczywiście w przesłanej dnia 2 marca 2021 r. Instrukcji Ewakuacji zabrakło tej informacji, czego nie zauważono na etapie weryfikowania treści. Mimo to, zarówno GOPR jak i Państwowa Straż Pożarna nie zgłosiły w tym zakresie uwag i uzgodniły Instrukcję Ewakuacji;
- po otrzymaniu z TDT pisma OT3.570.71.2021.331 z dnia 7 kwietnia 2021 r. w sprawie uzupełnienia braków, uzupełniono Instrukcję Ewakuacji o stosowny punkt z zaznaczonymi na rysunkach przebiegami linii zasilających oraz wyłącznikami głównymi prądu elektrycznego, jak i informacją o braku zasilania awaryjnego. Przeredagowano i rozbudowano również pkt. 8 Instrukcji Ewakuacji uściślając zasady informowania pasażerów przy użyciu ręcznych megafonów, poprzez dodanie punktu 8.1.1.b: *„Obszar objęty zasięgiem nadawanych komunikatów głosowych”* wraz z odpowiednim zapisem.

(akta kontroli str. 4153, 4210-4211)

9. Instrukcja Ewakuacji dla kolei linowej Mosorny Groń nie została dostosowana do istniejącego stanu prawnego w wymaganym terminie, tj. do 3 marca 2021 r., co było niezgodne z § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2020 r. Zaktualizowana Instrukcja ewakuacji została zatwierdzona przez Zarząd PKL i przesłana przez spółkę 19 kwietnia 2021 r. do Oddziału Terenowego TDT z siedzibą w Krakowie, tj. po upływie 47 dni od wymaganego terminu.

⁷² Dz.U. z 2020 r. poz. 1414. Dalej: rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2020 r.

(akta kontroli str. 4156, 4395-4400)

W sprawie przyczyn przesłania przez spółkę Instrukcji po terminie określonym w § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2020 r., Prezes Zarządu wyjaśnił, że instrukcję sporządzono przed wymaganym terminem, jednak w związku z przedłużającym się procesem uzgodnienia treści instrukcji przez GOPR Grupę Beskidzką (i brak stosownego podpisu) nie było możliwości przekazania Instrukcji Ewakuacji do TDT w wymaganym terminie.

(akta kontroli str. 4175-4176, 4210-4212)

NIK zwraca uwagę, że w przypadku aktualizacji instrukcji ewakuacji istnieje obowiązek jej przekazania do wszystkich podmiotów wymienionych w § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji urządzeń transportu linowego bez wskazania ich kolejności. Spółka powinna zatwierdzić zaktualizowaną instrukcję i przekazać do wszystkich podmiotów wymienionych w tym przepisie rozporządzenia w wymaganym terminie.

(akta kontroli str. 3490-3496)

10. Nadzór nad dokumentacją eksploatacyjną KLT Gubałówka prowadzony był w sposób niezgodny z pkt 3 Procedury systemu zarządzania jakością PJ 2 *Nadzór nad dokumentacją eksploatacyjną. Remonty i przeglądy kolei linowych, wyciągów i zjeżdźalni*, Instrukcja eksploatacji, konserwacji i obsługi KL – Gubałówka, gdyż instrukcja obsługi kompresora dołączona do Przepisów eksploatacyjnych KLT Gubałówka była sporządzona w języku niemieckim i nie została przetłumaczona na język polski, a pracownicy obsługujący kolej nie znali języka niemieckiego. Na podstawie pkt 3.1.3. procedury harmonogram i zakres prac konserwacyjnych i remontowych jest ustalany na podstawie instrukcji eksploatacji, konserwacji i obsługi KLT Gubałówka, której elementem składowym jest wspomniana instrukcja obsługi kompresora.

Stanowiło to działanie niezgodne z zatwierdzoną przez Prezesa Zarządu w dniu 24 września 2020 r. Procedurą systemu zarządzania jakością PJ 2 *Nadzór nad dokumentacją eksploatacyjną. Remonty i przeglądy kolei linowych, wyciągów i zjeżdźalni, Instrukcja eksploatacji, konserwacji i obsługi KL – Gubałówka*, gdzie w punktach 3.1.2. i 3.1.3. wymieniono te dokumenty, a w pkt. 3.1.6. procedury wskazano, że wszelkie zmiany w tej instrukcji powinny zostać wprowadzane zarządzeniem prezesa przez inspektora technicznego poprzez zastąpienie partii dokumentów nieaktualnych aktualnymi.

(akta kontroli str.1103-1104, 1079, 3531-3546, 4434-4443)

Kierownik Zespołu KLT wyjaśnił, iż obsługą ww. urządzenia zajmowali się wykwalifikowani pracownicy i nie zwrócono uwagi, że ww. instrukcja była w języku niemieckim. Ponadto wyjaśnił, że pracownicy obsługujący to urządzenie nie znają języka niemieckiego.

(akta kontroli str. 3520-3521)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że instrukcja o której mowa powinna być zostać przetłumaczona i udostępniona pracownikom w języku polskim. Ponadto wyjaśnił, iż Spółka dokona przeglądu tych instrukcji i przeprowadzi działania naprawcze zgodnie z obowiązującymi w Spółce procedurami PZ 1 *Nadzór nad dokumentami* oraz PJ 2 *Nadzór nad dokumentacją eksploatacyjną. Remonty i przeglądy kolei linowych, wyciągów i zjeżdźalni*.

(akta kontroli str. 4893-4895)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie gospodarowanie majątkiem spółki, w tym aktywami rzeczowymi. Zadania inwestycyjne realizowane przez spółkę poprzedzane były analizą opłacalności, a prowadzony proces inwestycyjny realizowany był zgodnie z wewnętrznymi regulacjami oraz wymaganiami prawnymi w zakresie prowadzenia oraz rozliczania inwestycji budowlanych. Spółka wypełniała obowiązki właściciela i zarządcy obiektów budowlanych określone w ustawie prawo budowlane, a infrastruktura UTL utrzymana była w sposób prawidłowy i spełniała wymagania TDT. Będące w zasobach Spółki nieruchomości gruntowe były wynajmowane przez Spółkę podmiotom zewnętrznym w celu zwiększenia przychodu oraz pokrycia kosztów utrzymania tych nieruchomości. Umowy dzierżawy nieruchomości były podpisywane przez spółkę z podmiotami zewnętrznymi w sposób zgodny z jej interesem, tak aby zapewnić ciągłość działalności biznesowej. Zawarcie ugód dotyczących spraw spornych z takimi podmiotami jak TPN i PTTK poprzedzone było negocjacjami.

Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter formalny i nie wpływały istotnie na kontrolowaną działalność.

3. Rozporządzanie środkami finansowymi PKL SA

1. PKL SA osiągnęła przychody w wys. 90 843 tys. zł w 2018 r.⁷³, 93 747 tys. zł w 2019 r., 74 786 tys. zł w 2020 r., 88 849 tys. zł w 2021 r. i 31 013 tys. zł w I kwartale 2022 r.⁷⁴. Przychody GK PKL SA wyniosły 116 903 tys. zł w 2018 r., 122 947 tys. zł w 2019 r., 98 927 tys. zł w 2020 r., 110 830 tys. zł w 2021 r. i 49 421 tys. zł w I kwartale 2022 r. Dominującą pozycją przychodów były przychody ze świadczenia usług transportowych⁷⁵ wynoszące od 90,1% do 91,8% przychodów ogółem spółki oraz od 77,9% do 82,1% przychodów grupy. Przychody spółki z najmu wynosiły od 3,8% do 6,1% przychodów ogółem spółki⁷⁶. Na pozostałe przychody spółki⁷⁷ składały się głównie przychody ze świadczonych usług marketingowych, księgowych i kadrowych, dostawy mediów do wynajmowanych nieruchomości, usług noclegowych, wycieczek, sprzedaży towarów w sklepach i sprzedaży materiałów, przy czym w skali grupy przychody z tych tytułów w przeważającej części (a w przypadku przychodów ze sprzedaży usług gastronomicznych – w całości) były generowane przez jednostki zależne – pozostałe spółki wchodzące w skład grupy PKL. Przychody z działalności hotelarskiej były realizowane przede wszystkim przez spółkę zależną PKL Horeca⁷⁸, a PKL SA uzyskała przychody z tyt. wynajmu pokoi w marginalnych wysokościach⁷⁹.

(akta kontroli str. 201,251-253,2296-2298,2784,3619-3687 pliki 394-405,470-461)

Spółka PKL SA osiągnęła zysk operacyjny przed uwzględnieniem amortyzacji⁸⁰ w wys.: 49 593 tys. zł w 2018 r., 43 724 tys. zł w 2019 r., 26 838 tys. zł w 2020 r., 45 495 tys. zł w 2021 r. i 11 946 tys. zł w I kwartale 2022 r., a grupa PKL w wys.: 56 928 tys. zł w 2018 r., 52 880 tys. zł w 2019 r., 32 822 tys. zł w 2020 r., 47 795 tys. zł w 2021 r. i 19 808 tys. zł w I kwartale 2022 r.⁸¹

Spółka PKL SA osiągnęła zysk na działalności operacyjnej w wys. 38 650 tys. zł w 2018 r., 33 813 tys. zł w 2019 r., 16 730 tys. zł w 2020 r., 34 674 tys. zł w 2021 r. i 9 081 tys. zł w I kwartale 2022 r., a grupa PKL w wys. 40 773 tys. zł w 2018 r., 38 496 tys. zł w 2019 r., 18 531 tys. zł w 2020 r., 32 002 tys. zł w 2021 r. i 15 671 tys. zł w I kwartale 2022 r.

Spółka PKL SA osiągnęła zysk brutto w wys. 37 235 tys. zł w 2018 r., 36 134 tys. zł w 2019 r., 18 374 tys. zł w 2020 r., 41 029 tys. zł w 2021 r. i 12 163 tys. zł w I kwartale 2022 r., a grupa PKL w wys. 39 000 tys. zł w 2018 r., 40 735 tys. zł w 2019 r., 20 024 tys. zł w 2020 r., 38 360 tys. zł w 2021 r. i 18 774 tys. zł w I kwartale 2022 r.

Spółka PKL SA osiągnęła zysk netto w wys. 29 444 tys. zł w 2018 r., 29 042 tys. zł w 2019 r., 14 525 tys. zł w 2020 r., 35 475 tys. zł w 2021 r. i 10 028 tys. zł w I kwartale 2022 r., a grupa PKL w wys. 30 801 tys. zł w 2018 r., 32 758 tys. zł w 2019 r., 15 782 tys. zł w 2020 r., 33 355 tys. zł w 2021 r. i 15 227 tys. zł w I kwartale 2022 r.

Koszty działalności operacyjnej spółki i grupy ulegały zmianom. Wzrost kosztów usług obcych wystąpił w 2019 r. w spółce (o 17,7%, tj. z 13 666 tys. zł do 16 086 tys. zł) i w grupie (o 13%), tj. z 19 361 tys. zł do 21 885 tys. zł. Natomiast koszty wynagrodzenia członków Zarządu spadły w latach 2020-2021 w spółce o 38,7% w 2020 r., tj. z 3323 tys. zł w 2019 r. do 2038 tys. w 2020 r. i o 47,1% w 2021 r., tj.

⁷³ Rok w rozumieniu roku obrotowego spółki, tj. od 1 grudnia do 30 listopada.

⁷⁴ Do 28 lutego 2022 r.

⁷⁵ W tym z użyciem kolei krzeselkowych związanych z ruchem narciarskim (Kolej Gąsienicowa, Kolej Goryczkowa)

⁷⁶ Z tendencją malejącą, zwłaszcza w latach pandemii Covid-19 (2020 r., 2021 r., I kwartał 2022 r.)

⁷⁷ 3460,6 tys. zł w 2018 r., 3201,1 tys. zł w 2019 r., 2965 tys. zł w 2020 r., 3928,5 tys. zł w 2021 r. i 1595,3 tys. zł w I kwartale 2022 r.

⁷⁸ 6 799,2 tys. zł okresie od grudnia 2017 r. do lutego 2022 r., w tym 1297,4 tys. zł w 2018 r., 1579,2 tys. zł w 2019 r., 1351,2 tys. zł w 2020 r., 1236,8 tys. zł w 2021 r. i 1334,6 tys. zł w I kwartale 2022 r.

⁷⁹ 41,5 tys. zł od grudnia 2017 r. do lutego 2022 r.

⁸⁰ EBITDA - *earnings before interest, taxes, depreciation and amortization*.

⁸¹ Dane kwartalne dla GK PKL SA w I kwartale 2022 r. prezentowane są jako suma danych poszczególnych spółek, bez wyłączeń konsolidacyjnych.

do 1078 tys. zł, i w grupie o 34,5% w 2020 r., tj. z 3753 tys. zł w 2019 r. do 2458 tys. zł w 2020 r. i o 40% w 2021 r., tj. do 1476 tys. zł.

Różnica pomiędzy pozostałymi kosztami i przychodami operacyjnymi netto wyniosła: w spółce: minus 4554 tys. zł w 2018 r., 327 tys. zł w 2019 r., 298 tys. zł w 2020 r., - 6852 tys. zł w 2021 r. i 30 tys. zł w I kwartale 2022 r., w grupie: minus 4294 tys. zł w 2018 r., minus 5 tys. zł w 2019 r., minus 237 tys. zł w 2020 r., minus 8676 tys. zł w 2021 r. i minus 27 tys. zł w I kwartale 2022 r.

(akta kontroli str. 251-252)

Zwiększenie kosztów usług obcych w 2019 r. wynikało ze wzrostu kosztów remontów, wzrostu czynszów na Kasprowym Wierchu oraz jednorazowego wzrostu kosztów najmu ponoszonych w związku ze sprzedażą dotychczasowej siedziby. Spadek kosztów wynagrodzenia członków Zarządu wynikał z ograniczenia składu zarządu z 3 do 2 osób, zmiany warunków wynagradzania członków zarządu i niższych premii. Na silnie zróżnicowany poziom relacji pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych netto wpływ miały zdarzenia jednorazowe, takie jak sprzedaż w 2018 r. dotychczasowej siedziby spółki na ul. Krupówki oraz sprzedaż w 2021 r. nakładów poniesionych na projekt związany z budową kolei gondolowej w Solinie.

(akta kontroli str. 215-216, 3619-3687 pliki 394-405)

W poszczególnych latach⁸² objętych analizą wskaźniki rentowności spółki i grupy wyniosły odpowiednio:

- rentowność sprzedaży⁸³ dla spółki 31%, 19,4%, 40% i dla grupy: 26,6%, 16% i 30,1%;
- rentowność aktywów⁸⁴ dla spółki 10,2%, 4,6%, 6,2% i dla grupy 11,5%, 4,9% i 5,7%;
- rentowność kapitału własnego⁸⁵ dla spółki 12,8%, 6%, 13,6% i dla grupy: 13,6%, 6,1% i 12,1%;

Rentowność spółki, jak i grupy kapitałowej wykazywała znaczny spadek w 2020 r. w porównaniu do 2019 r., przy czym wskaźniki rentowności sprzedaży i rentowności kapitału własnego w 2021 r. powróciły do wartości porównywalnych lub wyższych do okresu sprzed pandemii Covid-19, a wskaźniki rentowności aktywów w 2021 r. cechowały się jedynie niewielkim wzrostem, pozostając w tym roku na poziomie znacznie niższym niż w 2019 r. Spadek wskaźników rentowności w roku obrotowym zakończonym 30 listopada 2020 r. wynikał ze spadku zysku netto związanego z epidemią Covid-19.

(akta kontroli str. 253-254, 3619-3687 pliki 394-405)

PKL SA uzyskała przychody w wys. 45 tys. zł w związku ze sprzedażą 450 udziałów w kapitale zakładowym PKL Solina.

Z tytułu sprzedaży nakładów inwestycyjnych na projekt Solina – etap I spółka uzyskała przychód w wys. 5 919,5 tys. zł netto. Na dzień kontroli cena sprzedaży nakładów inwestycyjnych na projekt Solina – etap II nie została do spółki wpłacona⁸⁶ (przychód w ramach etapu II wyniósł 1 554,5 tys. zł netto w zakresie nakładów i 4 531,9 tys. zł netto w zakresie nieruchomości).

⁸² Lata obrotowe zakończone odpowiednio: 30 listopada 2019 r., 30 listopada 2020 r., 30 listopada 2021 r.

⁸³ ROS = zysk netto/przychody ze sprzedaży * 100%.

⁸⁴ ROA = zysk netto/aktywa ogółem * 100%.

⁸⁵ ROE = zysk netto/kapitał własny * 100%.

⁸⁶ Termin zapłaty upływał 22 maja 2022 r., aneksem z 16 maja 2022 r. przesunięto go na 90 dni od daty otrzymania przez kupującego faktury VAT, która została wystawiona 22 kwietnia 2022 r.

Termin zapłaty za sprzedane do PKL Solina nieruchomości na 29 sierpnia 2022 r. kontroli nie upłynął⁸⁷.

(akta kontroli str. 220-223,305-346,703-707,1836-1840,2254-2255,2428-2437, 4891-4892)

Z tytułu zarządzania procesem inwestycyjnym, wynajmu powierzchni biurowej, obsługi administracyjnej, księgowej, kadrowej itp., PKL SA uzyskała od PKL Solina przychody w wys. 950,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 2783-2784)

Przed uruchomieniem ośrodka Solina PKL SA nie pobierała opłat licencyjnych za korzystanie z zarejestrowanego znaku towarowego PKL przez spółkę PKL Solina, ale zleciła oszacowanie rynkowej stopy opłaty licencyjnej dla marki PKL. Jej wysokość została uzależniona od przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez spółkę korzystającą ze znaku. Prezes Zarządu PKL SA poinformował, że spółka PKL Solina rozpocznie działalność od sezonu letniego 2022 r., a umowa licencyjna dot. korzystania ze znaku PKL zostanie zawarta po rozpoczęciu przez nią działalności operacyjnej⁸⁸.

(akta kontroli str. 2253-2254, 2256-2295,4492-4493)

Zmiana wartości umowy sprzedaży nakładów – etap I z 7 391,7 tys. zł netto na 5 919,5 tys. zł netto wynikała z wyłączenia z wartości sprzedawanych nakładów pozycji, która pierwotnie była ujęta w umowie, a faktycznie nie była nakładami możliwymi do sprzedaży⁸⁹ oraz włączenia w skład sprzedawanych nakładów wartości faktury z tyt. robót budowlanych, wystawionej przed zawarciem umowy sprzedaży nakładów.

(akta kontroli str. 2252-2253)

2.W okresie epidemii Covid-19 spółka podejmowała działania mające wpływ na świadczone usługi w czasie występowania ograniczeń epidemicznych.

Optymalizacja kosztów odbywała się poprzez zmniejszenie liczby zatrudnianych pracowników sezonowych, zmniejszenie ilości podejmowanych działań promocyjnych i marketingowych⁹⁰ oraz korzystanie z dostępnych instrumentów wsparcia (zwolnienia z opłat, składek itp.).

(akta kontroli str. 287-288,3619-3687 pliki 398-399,404-405)

W szczególności spółka zawarła porozumienia z organizacją związkową dotyczące obniżenia Funduszu Motywacyjnego, przesunięcia terminu przyznania podwyżek w roku budżetowym kończącym się 30 listopada 2021 r., wykorzystania obniżonego Funduszu Motywacyjnego oraz wprowadzenia wydłużonego okresu rozliczeniowego czasu pracy, co umożliwiło racjonalne gospodarowanie czasem pracy i ułatwiło rekompensowanie pracy nadliczbowej czasem wolnym od pracy. Spółka ograniczyła liczbę zatrudnianych pracowników sezonowych i wstrzymała zatrudnianie w miejsce osób przechodzących na emeryturę.

(akta kontroli str. 288)

Uzyskane przez PKL SA wsparcie związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem epidemii Covid-19 udzielone przez Wojewódzki Urząd Pracy, Burmistrza Zakopanego, Wójta Gminy Kościelisko, Starostę Tatrzańskiego, Zakład

⁸⁷ Na dzień kontroli zawarto warunkową umowę sprzedaży. Termin zapłaty ustalono na 120 dni od daty zawarcia umowy przenoszącej własność. Wg wystawionej na PKL Solina faktury, termin zapłaty przypadał na 19 września 2022 r.

⁸⁸ Z uwagi na trwający rozruch działalności operacyjnej ośrodka Solina, mający wpływ na wysokość opłaty za udzielenie licencji, umowa licencyjna zostanie zawarta do końca 2022 r.

⁸⁹ Płatność stanowiąca zaliczkę na poczet realizacji umowy – zwrócona przez kontrahenta do PKL SA 21 maja 2022 r., a następnie zapłacona mu ponownie przez PKL Solina.

⁹⁰ Wykonanie wydatków na marketing ograniczono z 2020 r. do 3,7 mln zł (z planowanych 6,26 mln zł), a w 2021 r. wyniosły one 3,4 mln zł (z planowanych 3,98 mln zł).

Ubezpieczeń Społecznych i Bank Gospodarstwa Krajowego wyniosło 8 355,1 tys. zł (99,3% z wnioskowanych 8 418,2 tys. zł). Wsparcie to obejmowało ochronę miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, odroczenie terminu płatności lub zwolnienie z podatku od nieruchomości, zmniejszenie opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, czasowe zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz gwarancję spłaty kredytów lub innych zobowiązań zaciągniętych z przeznaczeniem na zapewnienie płynności.

(akta kontroli str. 287-289,3619-3687 pliki 275-291)

W związku z epidemią Covid-19 spółka nie rezygnowała ze swoich długofalowych planów inwestycyjnych, jednakże w odniesieniu do nich starała się pozyskiwać na ich realizację dodatkowe środki finansowe i dostosowywać czas rozpoczęcia realizacji poszczególnych projektów do dostępnych źródeł finansowania.

(akta kontroli str. 3619-3687 pliki 398-399,404-405)

W związku z występowaniem ograniczeń wynikających z epidemii Covid-19 i wynikających z tego spadku obrotów, spółka podjęła działania celem pozyskania dodatkowych środków na realizowane inwestycje⁹¹, pozyskanie dostępu do dodatkowej linii kredytowej w wys. 10 000 tys. zł⁹² oraz korzystanie z finansowania sprzętu⁹³ w formie leasingu. Wartość umów leasingu wyniosła 85 tys. zł w roku zakończonym 30 listopada 2018 r., 147,9 tys. zł w roku zakończonym 30 listopada 2019 r., 2 209 tys. zł w roku zakończonym 30 listopada 2020 r. i 3 799,5 tys. zł w roku zakończonym 30 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 289, 348-365, 369)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że w celu pozyskiwania dodatkowych środków na inwestycje spółka współpracowała z Zespołem Transakcyjnym PFR w zakresie przygotowania materiałów dla Komitetu Inwestycyjnego FII-K FIZAN. Potwierdzeniem uzyskania pozytywnych decyzji Komitetu był faktyczny wpływ środków na realizowane inwestycje⁹⁴, które z uwagi na strukturę grupy kapitałowej wpływały w pierwszej kolejności do spółki PFR Koleje Linowe tytułem podwyższenia kapitału, a następnie były dystrybuowane w ramach grupy, przy czym w przypadku spółki PKL Solina były to wpłaty na kapitał⁹⁵, a w przypadku grupy kapitałowej środki na inwestycje były dystrybuowane przez spłatę istniejącej pożyczki⁹⁶.

(akta kontroli str. 549-550,703-707,2133-2135,2198-2214)

Spółka wniosowała o udostępnienie środków finansowych na prowadzone przez nią i spółkę PKL Solina inwestycje na łączną kwotę 116 867,2 tys. zł⁹⁷, wskazując preferowane sposoby przekazania środków, tj. podwyższenie kapitału w spółce

⁹¹ Formą finansowania było podwyższenie kapitału przez FII-K FIZAN w spółce PFR Koleje Linowe i dalsza redystrybucja środków w ramach grupy.

⁹² Umowy z PKO BP z 14 czerwca 2021 r. i Pekao SA z 24 czerwca 2021 r.

⁹³ Głównie samochody, armatki śnieżne i ratraki.

⁹⁴ Spółka nie posiada wersji ostatecznych materiałów dla Komitetu Inwestycyjnego, gdyż były one uzupełniane o podsumowania i wnioski Zespołu Transakcyjnego, a prezentacja części projektów Komitetowi odbywała się bez jej udziału. Spółka nie posiada również kopii decyzji Komitetu Inwestycyjnego.

⁹⁵ Za wyjątkiem 45 tys. zł które posłużyły do nabycia udziałów od PKL SA przez spółkę Bakewell.

⁹⁶ Pożyczka w wys. 236 120 tys. zł udzielona 28 listopada 2018 r. przez Altura S.a r.l. dla spółki Eighteen Boston Ivy S.a r.l., a następnie po przejęciu długu dla spółki Bakewell Sp. z o.o. (potem PFR Koleje Linowe), której pożyczkodawcą z mocy prawa stała się spółka PKL SA po połączeniu z Altura S.a r.l. W okresie objętym kontrolą spółka PFR Koleje Linowe spłaciła na rzecz PKL SA kwotę 8 085,2 tys. zł (przelew z 16 maja 2022 r.), a na rzecz Altura S.a r.l. m.in. kwotę 1 432,4 tys. zł (przelew z 4 sierpnia 2021 r.).

⁹⁷ Dotyczyło to projektów inwestycyjnych: Solina, Palenica (inwestycja przebudowy i nadbudowa budynku usługowego w Szczawnicy wraz z wewnętrznymi instalacjami wraz z przebudową dojsć i zakup wyposażenia, w tym technologii kuchni i wyposażenie strefy miniSPA) oraz Góra Parkowa (przebudowa kawiarni „Parkowa: oraz stworzenie nowe restauracji przy górnej stacji wraz z zakupem wyposażenia)

dominującej wobec nich PFR Koleje Linowe, a następnie dokapitalizowanie PKL SA i PKL Solina oraz splate pożyczki na linii Bakewell/PFR Koleje Linowe – Altura/PKL SA.

(akta kontroli str. 810-817)

Działania dostosowawcze podjęte przez Spółkę dot. zakresu i tempa prowadzenia inwestycji polegały na takim dostosowaniu zakresu ich realizacji, by nie narazić spółki na ryzyko problemów płynnościowych. Odbywało się to na etapie przygotowywania rocznych budżetów, które na 2021 r. i 2022 r. przewidywały mniejszy zakres inwestycji niż wynikałoby to z założeń strategicznych, jednocześnie uzależniając realizację dodatkowych inwestycji od pozyskania środków od PFR lub źródeł zewnętrznych. Łączna wartość inwestycji przewidzianych do realizacji w budżetach rocznych spółki była niższa niż wskazywana w dokumentach strategicznych spółki.

(akta kontroli str. 8-183, 550)

3. Zatrudnienie w spółce wykazywało tendencję wzrostową i kształtowało się na poziomie 210 osób w 2018 r., 213 osób w 2019 r., 237 osób w 2020 r., 255 osób w 2021 r. i 297 osób w I kwartale 2022 r. Wzrosła liczba dyrektorów i kierowników komórek organizacyjnych z 10 w latach 2018-2019 do 12 w latach 2020-2021 i 14 w kwartale 2022 r., dyrektorów ośrodków spółki do 2 w latach 2020-2022 (poprzednio brak było osób zatrudnionych na takich stanowiskach) oraz pełnomocników Zarządu do 1 w 2020 r. i 3 w latach kolejnych (poprzednio brak było w spółce pełnomocników Zarządu). Ograniczono natomiast liczbę Członków Zarządu z 3 w 2018 r. do 2 w latach kolejnych.

Wśród pracowników poszczególnych komórek organizacyjnych wzrastała zwłaszcza liczba pracowników Działu Finansów i Kontrolingu z 8 w latach 2018-2019 do 14 w latach kolejnych, Działu Sprzedaży i Marketingu z 13 osób w 2018 r. do 14 w 2019 r., 15 w 2020 r., 16 w 2021 r. i 20 w I kwartale 2022 r., Działu Inwestycji i Rozwoju Biznesu z 1 w 2018 r. do 2 w 2019 r., 5 w 2020 r., 9 w 2021 r. i 10 w I kwartale 2022 r. oraz pozostałych ze 155 w 2019 r. do 162 w 2020 r., 174 w 2021 r. i 206 w I kwartale 2022 r. (183 bez pracowników sezonowych).

(akta kontroli str. 290,556)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że wzrost zatrudnienia w spółce wynikał przede wszystkim z rozwoju działalności grupy⁹⁸ oraz planowanych i realizowanych inwestycji. Wzrost liczby kadry kierowniczej wiązał się z powstaniem nowych komórek organizacyjnych⁹⁹, a także wprowadzaniem przez Zarząd coraz większej delegacji zadań i odpowiedzialności na kadrę menadżerską wyższego i średniego szczebla. Wzrost zatrudnienia w Dziale Inwestycji i Rozwoju Biznesu oraz wzrost liczby pełnomocników Zarządu wynikał z realizacji nowych projektów inwestycyjnych i rozwojowych. Natomiast wzrost zatrudnienia w poszczególnych ośrodkach Spółki był związany z rozwojem ich oferty i powstawaniem nowych atrakcji¹⁰⁰.

(akta kontroli str. 554-556)

4. Spółka dysponowała środkami pieniężnymi (w kasie i w banku – na rachunku bieżącym lub na lokacie) w wys.: 8 663 tys. zł na 30 listopada 2018 r., 8 957 tys. zł na

⁹⁸ Część zadań związanych z jej rozwojem (np. prace remontowe i adaptacyjne, otwieranie nowych punktów, obsługa kadrowa i księgowość, realizacja projektu w Solinie), były realizowane bezpośrednio przez PKL SA, co wymagało zatrudnienia osób niezbędnych do obsługi tych procesów. Biuro Spółki stanowiło centrum usług wspólnych dla spółek z grupy PKL.

⁹⁹ Dział Kontrolingu, Call Center, terenowe Biura Obsługi Klienta, sklepy firmowe, biuro podróży PKL Tours.

¹⁰⁰ Trasy rowerowe, wypożyczalnie sprzętu, dodatkowe wyciągi narciarskie, place zabaw dla dzieci, ścieżki edukacyjne itp.

30 listopada 2019 r., 14 701 tys. zł na 30 listopada 2020 r., 12 023 tys. zł na 30 listopada 2021 r. i 11 725,4 tys. zł na 28 lutego 2022 r.¹⁰¹

(akta kontroli str. 2985,3619-3687 pliki 394-405,870)

Spółka wygenerowała przepływy pieniężne z poszczególnych rodzajów działalności w poszczególnych latach w wys.¹⁰²:

- w roku zakończonym 30 listopada 2018 r.: 3 509 tys. zł, w tym z działalności operacyjnej 37 827 tys. zł, z działalności inwestycyjnej 4 342 tys. zł, z działalności finansowej -38 660 tys. zł,
- w roku zakończonym 30 listopada 2019 r.: 294 tys. zł, w tym z działalności operacyjnej 37 941 tys. zł, z działalności inwestycyjnej minus 42 272 tys. zł, z działalności finansowej 4 625 tys. zł,
- w roku zakończonym 30 listopada 2020 r.: 5 744 tys. zł, w tym z działalności operacyjnej 22 599 tys. zł, z działalności inwestycyjnej minus 16 133 tys. zł, z działalności finansowej minus 722 tys. zł,
- w roku zakończonym 30 listopada 2021 r.: -3 987 tys. zł, w tym z działalności operacyjnej 35 883 tys. zł, z działalności inwestycyjnej 1 063 tys. zł, z działalności finansowej minus 40 932 tys. zł,
- do 28 lutego 2022 r.: 22,7 tys. zł, w tym z działalności operacyjnej 11 860,3 tys. zł, z działalności inwestycyjnej minus 13 095,6 tys. zł, z działalności finansowej 1 258,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 2985,3619-3687 pliki 394-405,869)

Do przyczyn zróżnicowanej wysokości przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w poszczególnych latach należały: zróżnicowany poziom nakładów inwestycyjnych w poszczególnych latach, sprzedaż aktywów trwałych, w tym sprzedaż dawnej siedziby spółki (w 2018 r. sprzedano aktywa trwałe za 16 816 tys. zł, w tym siedzibę spółki za 13 500 tys. zł) i sprzedaż nakładów do spółki PKL Solina w 2021 r. za 5 919 tys. zł, udzielenie w 2019 r. pożyczek w kwocie 13 115 tys. zł, w tym udzielenie spółce Altura w 2019 r. pożyczki w wys. 12 900 tys. zł, spłata w 2021 r. pożyczki przez spółkę PFR Koleje Linowe w wys. 25 656 tys. zł, nabycie udziałów w spółce PKL Solina w 2021 r. za 7 455 tys. zł i w 2022 r. za 1 830 tys. zł.

Do przyczyn zróżnicowanej wysokości przepływów pieniężnych z działalności finansowej w poszczególnych latach należały: spłata w 2018 r. całości posiadanych kredytów w wys. 54 339 tys. zł, zawarcie umowy *cash pooling* powodujące zróżnicowanie przepływów między powiązаныmi spółkami uzależnione od ich stanu gotówkowego, wdrożenie w 2020 r. do sprawozdawczości standardu MSSF16, który znacząco wpłynął na sposób prezentacji zobowiązań i przełożył się na koszty z tyt. umów leasingu¹⁰³, spłata kredytów przejętych przez połączenie ze spółką Altura w wys. 45 176 tys. zł w 2021 r. i 4 000 tys. zł w I kwartale 2022 r., zaciągnięcie kredytów w wys. 22 500 tys. zł w 2021 r.¹⁰⁴ oraz zróżnicowanie wysokości odsetek płaconych w związku z posiadanymi zobowiązaniami finansowymi oraz transakcjami zabezpieczającymi IRS¹⁰⁵.

(akta kontroli str. 2303-2304,2985)

Wartość aktywów trwałych i obrotowych w okresie objętym kontrolą wynosiła:
w spółce PKL SA:

¹⁰¹ Oprócz tego spółka na 28 lutego 2022 r. posiadała środki pieniężne w drodze w wys. 319,9 tys. zł, co ze środkami w kasie i na rachunkach bankowych dawało kwotę 12 045,3 tys. zł.

¹⁰² Dane jednostkowe.

¹⁰³ Poprzez ujmowanie części płaconych rat leasingowych i kwot czynszów jako odsetek a tym samym wykazywanie przepływów z ich tytułu jako przepływy z działalności finansowej (a nie operacyjnej).

¹⁰⁴ Kredyt rewolwingowy (odnawialny, obrotowy) zaciągnięty przez spółkę Altura i PKL.

¹⁰⁵ *Interest rate swap* - instrument finansowy zabezpieczający przed ryzykiem związanym ze zmianą stóp procentowych z tytułu zawieranych transakcji lokacyjnych i kredytowych.

- na 30 listopada 2018 r.: aktywa trwałe 235 878 tys. zł, aktywa obrotowe 14 651 tys. zł,
- na 30 listopada 2019 r.: aktywa trwałe 268 415 tys. zł, aktywa obrotowe 17 409 tys. zł,
- na 30 listopada 2020 r.: aktywa trwałe 292 392 tys. zł, aktywa obrotowe 22 515 tys. zł (w wyniku przekształcenia danych finansowych w związku z połączeniem ze spółką Altura celem zapewnienia ich porównywalności, wartość aktywów trwałych wynosiła 537 668 tys. zł, a aktywów obrotowych 24 196 tys. zł),
- na 30 listopada 2021 r.: aktywa trwałe 552 492 tys. zł, aktywa obrotowe 19 513 tys. zł,
- na 28 lutego 2022 r.: aktywa trwałe 576 682 tys. zł, aktywa obrotowe 19 513 tys. zł,

w GK PKL SA:

- na 30 listopada 2018 r.: aktywa trwałe 234 466 tys. zł, aktywa obrotowe 15 648 tys. zł,
- na 30 listopada 2019 r.: aktywa trwałe 266 044 tys. zł, aktywa obrotowe 18 786 tys. zł,
- na 30 listopada 2020 r.: aktywa trwałe 295 578 tys. zł, aktywa obrotowe 23 812 tys. zł (w wyniku przekształcenia danych finansowych w związku z połączeniem ze spółką Altura, celem zapewnienia ich porównywalności, wartość aktywów trwałych wynosiła 540 853 tys. zł, a aktywów obrotowych 25 063 tys. zł),
- na 30 listopada 2021 r.: aktywa trwałe 562 117 tys. zł, aktywa obrotowe 19 158 tys. zł,
- na 28 lutego 2022 r.: aktywa trwałe 586 448 tys. zł, aktywa obrotowe 22 159 tys. zł,

Wyższa wartość aktywów spółki PKL SA na koniec 2018 i 2019 r. wynikała z włączeń wewnątrzgrupowych wynikających z transakcji środków trwałych pomiędzy spółkami wchodzącymi w skład grupy kapitałowej, które w danych skonsolidowanych prezentuje się poprzez wynik na transakcji (zysk lub strata).

(akta kontroli str. 258-266,2986,3619-3687 plik 405)

Stan należności spółki (w tym przeterminowanych) wynosił:

- na 30 listopada 2018 r.: 4 428 tys. zł (553,2 tys. zł),
- na 30 listopada 2019 r.: 6 691 tys. zł (590,7 tys. zł),
- na 30 listopada 2020 r.: 5 055 tys. zł (498,8 tys. zł),
- na 30 listopada 2021 r.: 3 039 tys. zł (463,1 tys. zł),
- na 28 lutego 2022 r.: 4 374,9 tys. zł (402,4 tys. zł¹⁰⁶).

(akta kontroli str. 385-539,2125-2127,2986,3619-3687 pliki 394-405)

Spółka nie miała w okresie objętym kontrolą procedur w zakresie egzekwowania należności. Prezes Zarządu wyjaśnił, że ze względu na specyfikę swojej działalności, spółka w głównej mierze prowadziła sprzedaż detaliczną za pośrednictwem sklepu on-line, biletomatów oraz w kasach poszczególnych ośrodków, w związku z czym zdecydowana większość należności wpływała do spółki w momencie sprzedaży¹⁰⁷. Skutkowało to niskim poziomem należności handlowych do sprzedaży ogółem¹⁰⁸. Spółka prowadziła kontrolę należności poprzez cykliczną weryfikację sald w księgach rachunkowych, kontakty telefoniczne z dłużnikami i wysyłanie wezwań do zapłaty, a w przypadku dalszego zalegania z płatnością – oddanie sprawy na drogę sądową

¹⁰⁶ W tym 37,1 tys. zł od jednostek powiązanych, w tym 35,9 tys. zł od KGJK (konto 201-3).

¹⁰⁷ Odroczone terminy płatności stosowane są głównie w relacjach z podmiotami gospodarczymi i w ramach umów najmu i dzierżawy.

¹⁰⁸ Na 30 listopada 2021 r. należności handlowe stanowiły 2,35% obrotów spółki, a należności przeterminowane powyżej 30 dni – 0,40%.

i komorniczą. Z dochodzenia roszczeń rezygnowano jedynie w sytuacji, gdy zidentyfikowano brak szans na ściągnięcie długu, a koszty możliwych do podjęcia dalszych działań przewyższały kwotę należności.

(akta kontroli str. 377)

Ustalono, że wobec wybranych dłużników¹⁰⁹, spółka podejmowała czynności mające na celu wyegzekwowanie należności, w tym wystosowywanie upomnień, wniesienie pozwu o zapłatę należności, skierowanie sprawy na drogę egzekucji komorniczej, a w dwóch przypadkach – zawarcie ugody i rozłożenie należności na raty. Spośród skontrolowanych spraw 3 zakończyły się uregulowaniem należności, a 4 zostały umorzone przez komornika wobec nieskutecznej egzekucji. Na 20 lipca 2022 r. 2 sprawy pozostawały w toku, W jednym przypadku (sprawa skierowana do egzekucji komorniczej 2 lipca 2022 r.) komornik poinformował o dokonaniu wpisu ostrzeżenia w księdze wieczystej o wszczęciu egzekucji z nieruchomości dłużnika. W drugiej sprawie skierowanej do egzekucji komorniczej komornik postanowił o zakończeniu postępowania w sprawie ustalenia aktualnego adresu zamieszkania dłużnika wobec niemożności ustalenia tego adresu. W związku z powyższym, PKL SA złożyła wniosek do Sądu Rejonowego o ustanowienie kuratora dla dłużnika nieznanego z miejsca pobytu.

(akta kontroli str. 2987,3619-3687 pliki 117-127)

Wartość zadłużenia PKL SA z tytułu kredytów bankowych wynosiła 232 352 tys. zł na 30 listopada 2021 r. i 228 324 tys. zł na 28 lutego 2022 r. Zadłużenie z tytułu leasingu finansowego wyniosło 50 tys. zł na 30 listopada 2018 r., 147 tys. zł na 30 listopada 2019 r., 1 077,8 tys. zł na 30 listopada 2020 r., 1 890,8 tys. zł na 30 listopada 2021 r. i 4 656,9 tys. zł na 28 lutego 2022 r. Zadłużenie z tytułu kredytów na 30 listopada 2018 r., 30 listopada 2019 r. i 30 listopada 2020 r. oraz zadłużenie z tytułu pożyczek na 30 listopada 2018 r., 30 listopada 2019 r. i 30 listopada 2020 r., 30 listopada 2021 r. i 28 lutego 2022 r. nie wystąpiło. Na zadłużenie z tytułu kredytów składał się kredyt zaciągnięty przez spółkę Altura s.a r.l., którego stroną PKL SA stała się od momentu przejścia spółki Altura w 2021 r., omówiony w dalszej części wystąpienia. Na zobowiązania z tytułu leasingu finansowego składało się 20 umów¹¹⁰, których przedmiotem były w przeważającej liczbie samochody osobowe, a oprócz tego sprzęt do naśnieżania, 2 ratraki i ciągnik rolniczy. Łączna wartość netto tych umów wyniosła 5 911,9 tys. zł (w tym ratraki 2 970,2 tys. zł i sprzęt do naśnieżania 1 197,7 tys. zł). Zabezpieczeniem większości umów był weksel *in blanco* (z wyjątkiem dwóch umów, w których nie przewidziano zabezpieczenia). Umowy przewidywały wniesienie przez leasingobiorcę opłaty wstępnej oraz od 35 do 60 rat miesięcznych o wysokości uzależnionej od wartości umowy. Spółka terminowo regulowała opłaty z tytułu zawartych umów leasingu.

(akta kontroli str. 367-370,2988-2989,3619-3687 pliki 88-92,394-405,446-466,862-867)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że nie posiada informacji na temat uzasadnienia zawarcia umowy kredytowej przez spółkę Altura. Natomiast uzasadnieniem zawarcia jej przez spółkę PKL SA było uzyskanie corocznego wynagrodzenia od spółki Altura za udzielone poręczenie oraz zwiększenie bezpieczeństwa płynnościowego spółki poprzez uzyskanie limitu kredytowego na dłuższy okres czasu. Głównym kredytobiorcą tej umowy była spółka Altura, której dotyczyła transza A i transza B (łącznie 240 000 tys. zł), oraz limit kredytu obrotowego (w umowie z 7 listopada 2019 r. 10 000 tys. zł, po aneksie z 30 października 2019 r. – 15 000 tys. zł). Kredyt ten był

¹⁰⁹ 9 podmiotów, wobec których spółka miała należności w wys. powyżej 8 000 zł, przedawnione o więcej niż 181 dni.

¹¹⁰ 1 umowa z 2017 r., 2 umowy z 2019 r., 10 umów z 2020 r. i 7 umów z 2021 r.

splacany przez spółkę Altura, a następnie przez PKL SA. Oprócz limitu kredytu obrotowego udostępnionego pierwotnie spółce Altura (10 000 zł, po aneksie 15 000 tys. zł), PKL SA posiadała przyznany jej limit kredytu obrotowego w wys. 10 000 tys. zł, a po aneksie z 30 października 2019 r. – 15 000 tys. zł (tj. łącznie 20 000 tys. zł wg pierwotnej umowy, a po aneksowaniu – 30 000 tys. zł z tytułu tej umowy, po zmianie stron umowy). Stan zadłużenia spółki w ramach ww. kredytów obrotowych wynosił 4 000 tys. zł¹¹¹ na 30 listopada 2021 r. i 0 zł na 28 lutego 2022 r.

(akta kontroli str. 378-379,2989-2990)

PKL SA występowała w umowie jako spółka zaciągająca kredyt rewolwingowy oraz jako gwarant kredytu dla spółki Altura. Środki z kredytu zostały udostępnione na finansowanie bieżącej działalności grupy składającej się ze spółki Altura i jej podmiotów zależnych. Środki z kredytu rewolwingowego zostały udostępnione PKL SA na finansowanie bieżącej działalności. Zobowiązania z tytułu transz kredytu wyniosły 240 000 tys. zł, w tym z tyt. transzy A – 70 000 tys. zł, transzy B – 170 000 tys. zł, a ponadto przyznany limit kredytu rewolwingowego wyniósł 30 000 tys. zł¹¹². Zobowiązania z tyt. gwarancji wyniosły: w przypadku spółki Altura – 22 500 tys. zł, w przypadku PKL SA – 382 500 tys. zł, w przypadku KGJK SA – 405 000 tys. zł. Okres spłaty ustalono na 72 miesiące dla transzy A (w ratach co 6 miesięcy), 84 miesiące dla transzy B (płatne w całości w dacie zapadalności – po upływie 84 miesięcy) i 72 miesiące dla kredytu rewolwingowego.

Wartość zadłużenia z tyt. transzy A i B kredytu na 30 kwietnia 2022 r. wynosiła 232 850 tys. zł, w tym 228 594 tys. zł – kapitał, 4 256 tys. zł – naliczone odsetki. W zakresie kredytu rewolwingowego PKL SA wykorzystwała kwotę 7 500 tys. zł w 2020 r. na poprawę płynności finansowej spółki w okresie pandemii Covid-19, którą to kwotę w całości spłacono 22 czerwca 2021 r.¹¹³ Ponadto spółka przejęła zadłużenie z tyt. kredytu rewolwingowego od spółki Altura w wys. 10 000 tys. zł, spłacone w całości 29 listopada 2021 r.¹¹⁴ i 28 lutego 2022 r.¹¹⁵ W konsekwencji, na 30 kwietnia 2022 r., spółka nie miała zadłużenia z tytułu kredytów rewolwingowych.

Koszty poniesione przez spółkę z tytułu przedmiotowych kredytów (odsetki) wyniosły 2 975,1 tys. zł, w tym 2 854,6 tys. zł z tytułu odsetek od transzy A i B kredytu, oraz 120,4 tys. zł z tytułu odsetek od kredytów rewolwingowych.

W trakcie funkcjonowania umowy kredytu nie doszło do wykorzystania (uruchomienia) zabezpieczenia spłaty kredytu przez kredytodawców. PKL SA uzyskała wynagrodzenie w wys. 3 077,5 tys. zł (po 1 538,7 tys. zł za 2019 r. i 2020 r.) z tytułu poręczenia kredytu spółce Altura.

Po przejęciu kredytu spółka dokonywała spłaty kredytu: 30 listopada 2021 r. – 8 692,6 tys. zł, 31 maja 2022 r. – 12 386,5 tys. zł, tj. terminowo i w prawidłowych wysokościach.

(akta kontroli str. 831-844, 1829-1835,2989-2990,3619-3687 pliki 93-116)

Oprócz ww. kredytu, spółka posiadała przyznany limit kredytu obrotowego w wys. 10 mln zł na podstawie umów zawartych w 2021 r. z bankami Pekao SA i PKO BP. Na 30 listopada 2021 r. i 28 lutego 2022 r. zadłużenie spółki z ich tytułu nie występowało.

(akta kontroli str. 348-365, 378-379,2990)

Stan zobowiązań spółki wynosił:

- na 30 listopada 2018 r. 53 191,7 tys. zł, w tym rezerwy na zobowiązania 22 003,8 tys. zł, zobowiązania długoterminowe 119,1 tys. zł, zobowiązania krótkoterminowe

¹¹¹ Kapitał bez odsetek.

¹¹² Pierwotnie 20 000 tys. zł, po zmianie – 30 000 tys. zł.

¹¹³ 7500 tys. zł i 32,3 tys. zł odsetek.

¹¹⁴ 6000 tys. zł i 53,2 tys. zł odsetek.

¹¹⁵ 4000 tys. zł i 34,9 tys. zł odsetek.

- 30 987,8 tys. zł (w tym z tyt. *cash pooling* 16 928,3 tys. zł), rozliczenia międzyokresowe 81,1 tys. zł,
- na 30 listopada 2019 r. 59 594,7 tys. zł, w tym rezerwy na zobowiązania 24 616,2 tys. zł, zobowiązania długoterminowe 187,7 tys. zł, zobowiązania krótkoterminowe 34 715,5 tys. zł (w tym z tyt. *cash pooling* 21 725,9 tys. zł), rozliczenia międzyokresowe 75,3 tys. zł,
 - na 30 listopada 2020 r. 74 302,5 tys. zł, w tym rezerwy na zobowiązania 24 988,1 tys. zł, zobowiązania długoterminowe 18 717,5 tys. zł, zobowiązania krótkoterminowe 30 591,3 tys. zł (w tym z tyt. *cash pooling* 22 235 tys. zł), rozliczenia międzyokresowe 5,6 tys. zł (w wyniku przekształcenia danych finansowych w związku z połączeniem ze spółką Altura celem zapewnienia ich porównywalności, wartość zobowiązań spółki wynosiła 336 849 tys. zł, w tym zobowiązania długoterminowe 269 993 tys. zł, zobowiązania krótkoterminowe 66 856 tys. zł, w tym z tyt. *cash pooling* 22 235 tys. zł),
 - na 30 listopada 2021 r. 309 371,6 tys. zł, w tym rezerwy na zobowiązania 25 338,6 tys. zł, zobowiązania długoterminowe 242 359,6 tys. zł, zobowiązania krótkoterminowe 41 588 tys. zł (w tym z tyt. *cash pooling* 14 490,9 tys. zł), rozliczenia międzyokresowe 85,4 tys. zł,
 - na 28 lutego 2022 r. 324 893 tys. zł, w tym rezerwy na zobowiązania 24 312,1 tys. zł, zobowiązania długoterminowe 244 798,6 tys. zł, zobowiązania krótkoterminowe 55 682,8 tys. zł (w tym z tyt. *cash pooling* 21 177,7 tys. zł), rozliczenia międzyokresowe 99,6 tys. zł,

Na zobowiązania spółki na koniec poszczególnych okresów składały się m.in. rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne, zobowiązania krótkoterminowe wobec jednostek powiązanych oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek, w tym z tytułu dostaw i usług, z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń.

Wzrost prezentowanego zadłużenia długoterminowego w 2020 r. wynikał w głównej mierze ze zmiany sposobu prezentacji leasingu zgodnie z wdrożonym w tym roku standardem MSSF16.

Zmiany w stanie zadłużenia krótkoterminowego były spowodowane zmianą sposobu prezentacji leasingu zgodnie z wdrożonym w 2020 r. standardem MSSF16, zróżnicowanym stanem zadłużenia z tyt. *cash pooling* wynikającym ze zmiennego stanu środków pieniężnych spółek powiązanych oraz zaciąganiem nowych zobowiązań leasingowych wynikających z kolejnych umów leasingu maszyn i urządzeń.

(akta kontroli str. 540,2301-2331,2990, 3619-3687 pliki 394-405)

Największe zobowiązania handlowe krótkoterminowe na koniec poszczególnych okresów spółka posiadała z tytułu dostawy energii elektrycznej, najmu nieruchomości, rozliczeń z TPN z tyt. biletów wstępu do parku, usług audytorskich, robót i usług budowlanych, usług informatycznych, licencji na oprogramowanie, modernizacji i systemów śnieżenia, usług reklamowych, naprawy maszyn śnieżnych, naprawy kolei, budowy wyciągu, obsługi systemów obsługi pasażerskiej, zakupu odzieży ochronnej, usług projektowych, opłat za wyłączenie gruntów z produkcji leśnej, usług prawnych, zakupu odzieży ochronnej, usług doradztwa podatkowego, zakupu gruntów, zakupu od KGJK sprzedawanych przez PKL biletów oraz rewizji wózków wagonowych.

(akta kontroli str.2829-2924,2938)

Z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań spółka zapłaciła odsetki za zwłokę w wys.:

- 0,5 tys. zł w roku zakończonym 30 listopada 2018 r.,
- 1,1 tys. zł w roku zakończonym 30 listopada 2019 r.,

- 46,5 tys. zł w roku zakończonym 30 listopada 2020 r.,
- 3,3 tys. zł w roku zakończonym 30 listopada 2021 r.,
- 0,6 tys. zł do 28 lutego 2022 r.

(akta kontroli str. 2097-2124)

Odsetki w wys. 1 tys. zł z tytułu składek ZUS zostały zapłacone w 2019 r. w związku z niezgodnym ze stanem faktycznym oświadczeniem zleceniobiorcy, z którego wynikało, że posiada on inny tytuł do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, co zwalniało by go z obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy zlecenia. PKL SA uregulowała należne składki wraz z odsetkami za zwłokę w wyniku powzięcia informacji od ZUS.

(akta kontroli str. 2302,2332-2350)

Odsetki w wys. 46,3 tys. zł z tytułu niezapłaconego w terminie podatku CIT zostały zapłacone w 2020 r. w związku z kontrolą Urzędu Celno-Skarbowego, który stwierdził zawyżenie kosztów uzyskania przychodów, a tym samym zaniżenie podstawy opodatkowania i kwoty należnego podatku. PKL SA sporządziła korektę deklaracji podatkowej oraz uiściła zaległy podatek wraz z odsetkami.

(akta kontroli str. 2302,2366-2396,2438-2446)

Odsetki w wys. 2,1 tys. zł z tytułu niezapłaconego w terminie podatku od nieruchomości zostały zapłacone w 2021 r. z powodu uiszczenia całości należnego podatku w październiku 2021 r., co skutkowało zaliczeniem dokonanej wpłaty proporcjonalnie na należność główną i odsetki od niej. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2302,2351-2365,2447-2517,2939-2984,2992)

Spółka korzystała z usługi systemu zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków¹¹⁶. Celem usługi było efektywne zarządzanie posiadanymi środkami pieniężnymi i finansowania potrzeb uczestników systemu (spółek grupy kapitałowej PKL) w zakresie obrotu kapitałowego, a także poprawa ich płynności finansowej. Korzystanie z *cash pooling* umożliwiało łatwe kompensowanie przejściowych nadwyżek finansowych jednych podmiotów grupy z przejściowymi niedoborami zaistniałymi u innych oraz minimalizowanie kosztów kredytowania zewnętrznego działalności poszczególnych podmiotów¹¹⁷. W ramach usługi utworzono grupę rachunków obejmującą rachunki bieżące uczestników systemu, a uczestnikom tym udzielono limity zadłużenia (dla PKL SA – 25 000 tys. zł), które mogły być wykorzystane do realizacji zleceń płatniczych powodujących powstanie salda ujemnego w ich rachunkach głównych, a w szczególności do spłaty zobowiązania dowolnego uczestnika systemu wobec banku. Spłata limitu zadłużenia mogła być dokonywana przez uczestnika systemu nie wykorzystującego limitu zadłużenia. Faktycznie, w ramach utworzonego systemu, PKL SA dokonywała spłaty posiadanych zobowiązań z tytułu posiadanego kredytu obrotowego środkami finansowymi należącymi do pozostałych spółek grupy kapitałowej¹¹⁸, celem uniknięcia dalszego zadłużania się w banku. Z tytułu wykorzystywania środków finansowych tych spółek PKL SA zapłaciła im w okresie od grudnia 2018 r. do lutego 2022 r. odsetki w wys. 575 tys. zł.

Koszty usługi dla PKL wyniosły 7 tys. zł¹¹⁹. Przedłużenie umowy *cash pooling* w 2020 r. do 11 lutego 2022 r., a następnie w 2022 r. do 11 lutego 2024 r. obwarowane było poddaniem się uczestnika systemu, którego limit zadłużenia wynosił nie mniej niż

¹¹⁶ Tzw. *cash pooling*. Umowa z 12 lutego 2018 r., aneksowana 4 lutego 2020 r. i 11 lutego 2022 r.

¹¹⁷ Poprzez kredytowanie wewnętrzne – przy wykorzystaniu środków własnych grupy, powodujące oszczędność kosztów na poziomie sprawozdania skonsolidowanego.

¹¹⁸ Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka, PKL Food, Tangara IP (obecnie PKL Horeca)

¹¹⁹ 0,7 tys. zł z tyt. wdrożenia systemu, 5,9 tys. zł z tyt. opłat miesięcznych za świadczenie usługi, 0,4 tys. zł opłaty jednorazowe z tyt. przedłużenia okresu świadczenia usługi.

5 000 tys. zł (tj. PKL SA), egzekucji w zakresie roszczeń pieniężnych banku wynikających z umowy do wysokości 120% kwoty limitu zadłużenia, tj. do 30 000 tys. zł). PKL SA nie ponosiła żadnych dodatkowych kosztów z tyt. korzystania z usługi *cash pooling*, w szczególności nie płaciła na rzecz banku odsetek od wykorzystanego limitu zadłużenia.

(akta kontroli str. 625-655,2992)

Spółka nie płaciła odsetek z tytułu niespłacenia w terminie wykorzystanego limitu zadłużenia z tyt. korzystania z usługi *cash pooling*.

(akta kontroli str. 2078,2992)

Spółka nie porównywała ofert różnych banków w zakresie kosztów usługi *cash pooling*. Prezes Zarządu PKL wyjaśnił, że z uwagi na swój charakter usługa ta ma uzasadnienie jedynie w przypadku posiadania aktywnych rachunków bankowych wszystkich spółek biorących w niej udział w danej instytucji finansowej (w tym przypadku – banku, z którym zawarto umowę *cash pooling*). Wskazał ponadto, że z perspektywy PKL SA wybór innego banku wiązałby się z koniecznością przeniesienia całości operacji do innego banku, a koszty obsługi *cash pooling* są na tyle niewielkie, że spółka nie analizowała innych alternatyw. Ponadto Prezes Zarządu PKL SA wskazał, że koszty finansowe związane z odsetkami są kosztami wewnątrzgrupowymi i wybór innej instytucji finansowej nie ma na nie wpływu.

(akta kontroli str. 382)

Z dniem 26 października 2021 r. nastąpiło transgraniczne połączenie odwrotne¹²⁰ spółki PKL SA i spółki Altura S.a r.l. Połączenie nastąpiło w trybie art. 516¹ i art. 492 § 1 pkt 1 kodeksu spółek handlowych¹²¹, poprzez przeniesienie całego majątku spółki Altura S.a r.l. na spółkę PKL SA bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej. Kontrola przed i po przeprowadzeniu transakcji pozostała w rękach dotychczasowego właściciela – PFR Koleje Linowe. Do połączenia spółka zastosowała przepis art. 44c ustawy o rachunkowości¹²² i rozliczyła je metodą łączenia udziałów. Korekty z tytułu połączenia polegały na eliminacji akcji PKL SA w Altura S.a r.l. oraz eliminacji kapitału zakładowego Altura S.a r.l. w korespondencji z kapitałem z połączenia. Wyłączeniu podlegały również wzajemne rozrachunki. W sprawozdaniu finansowym za 2021 r. przedstawiono dane bilansowe obydwu spółek na dzień połączenia, korekty z tytułu połączenia i korekty ujednocające dane Altura S.a r.l. z danymi PKL SA, a także dane połączone.

(akta kontroli str. 1971-2063,2992-2993)

W poszczególnych latach¹²³ objętych analizą wskaźniki płynności i zadłużenia wyniosły odpowiednio:

- wskaźnik płynności bieżącej¹²⁴ dla spółki: 0,42; 0,61; 0,39 i dla grupy: 0,85; 1,35 i 0,53;
- wskaźnik płynności przyspieszonej¹²⁵ dla spółki: 0,38; 0,56; 0,34 i dla grupy: 0,74; 1,21 i 0,45;
- wskaźnik płynności środków pieniężnych¹²⁶ dla spółki: 0,22; 0,40; 0,26 i dla grupy: 0,41; 0,84 i 0,35;

¹²⁰ Połączenie spółki zależnej – PKL SA jako przejmującej z jej bezpośrednią jednostką dominującą – spółką Altura S.a r.l. jako przejmowaną.

¹²¹ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467).

¹²² Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.).

¹²³ Lata obrotowe zakończone odpowiednio: 30 listopada 2019 r., 30 listopada 2020 r., 30 listopada 2021 r.

¹²⁴ Wskaźnik płynności bieżącej = aktywa krótkoterminowe/zobowiązania krótkoterminowe.

¹²⁵ Wskaźnik płynności przyspieszonej = (aktywa krótkoterminowe-zapasy-rozliczenia międzyokresowe czynne)/zobowiązania krótkoterminowe.

¹²⁶ Wskaźnik płynności śr. pieniężnych = inwestycje krótkoterminowe/zobowiązania krótkoterminowe.

- wskaźnik zadłużenia aktywów¹²⁷ dla spółki: 20,9%, 23,6%, 54,2% i dla grupy: 15,2%, 19,6% i 52,6%;
- wskaźnik ogólnego poziomu zadłużenia¹²⁸ dla spółki: 29,4%, 31,5%, 58,6% i dla grupy: 25,3%, 29% i 58%.

Wzrost wskaźników zadłużenia w 2021 r. wynikał z przejęcia przez spółkę zobowiązań z tytułu kredytu spółki Altura S.a r.l.¹²⁹, z którą PKL SA połączyła się w 2021 r. W zakresie działań zmierzających do stabilizacji i poprawy wskaźników płynności spółki i grupy Prezes PKL SA nie wskazał takich działań, podniósł natomiast, że specyfika prowadzonej działalności (w tym bardzo krótki okres spływu należności od klientów detalicznych, stosowanie w relacjach handlowych odroczonej terminowości płatności, posiadanie dostępu do znacznych limitów kredytów obrotowych i dodatkowego finansowania w ramach *cash pooling*, współfinansowanie przez PFR Koleje Linowe części projektów realizowanych przez PKL SA – spłata pożyczki celem zapewnienia dodatkowego kapitału, która w sprawozdaniach jest wykazywana na należnościach długoterminowych¹³⁰) powoduje, iż wskaźniki płynności bieżącej i przyspieszonej są na stosunkowo niskim poziomie, jednak nie przekłada się to na zwiększone ryzyko utraty płynności finansowej. Wskazał ponadto, że spółka nie ma potrzeby utrzymywania nadmiernych stanów gotówki celem zapewnienia bieżącej płynności, bo w razie zwiększonego zapotrzebowania jest w stanie skorzystać z dodatkowego finansowania.

(akta kontroli str. 255-256, 382-383, 3619-3687 pliki 394-405)

5. Koszty usług obcych zleconych przez PKL SA wyniosły 13 666 tys. zł (21,1% kosztów ogółem¹³¹) w roku zakończonym 30 listopada 2018 r., 16 086 tys. zł (23,9% kosztów ogółem) w roku zakończonym 30 listopada 2019 r., 15 619 tys. zł (24,4% kosztów ogółem) w roku zakończonym 30 listopada 2020 r. i 14 871 tys. zł (22% kosztów ogółem) w roku zakończonym 30 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 2142-2157)

Do najważniejszych usług obcych należały: utrzymanie tras narciarskich, usługi remontowe, czynsze, usługi doradcze i prawne, usługi reklamowe, obsługa ruchu pasażerskiego, usługi telekomunikacyjno-informatyczne, zabezpieczenie ratownicze, dozór i badania techniczne infrastruktury, usługi komunalne i utrzymanie czystości, płatność kartami, ochrona mienia i monitoring oraz koszty związane z ochroną środowiska.

Najistotniejsze wzrosty kosztów usług obcych dotyczyły:

- utrzymania tras narciarskich z 509 tys. zł w 2019 r. do 747 tys. zł w 2020 r.,
- usług remontowych z 1 224 tys. zł w 2018 r. do 2 348 tys. zł w 2019 r. i 2 898 tys. zł w 2020 r.,
- czynszów z 906 tys. zł w 2018 r. do 3 064 tys. zł w 2019 r.,
- usług reklamowych z 2 732 tys. zł w 2018 r. do 3 596 tys. zł w 2019 r.,
- obsługi ruchu pasażerskiego z 589 tys. zł w 2019 r. do 759 tys. zł w 2020 r.,
- usług telekomunikacyjno-informatycznych z 599 tys. zł w 2018 r. do 724 tys. zł w 2019 r. i 834 tys. zł w 2020 r.,
- zabezpieczenia ratowniczego z 504 tys. zł w 2018 r. do 632 tys. zł w 2019 r.,

¹²⁷ WZA = zobowiązania ogółem/aktywa * 100%.

¹²⁸ WOZ = (zobowiązania ogółem+rezerwy na zobowiązania)/aktywa * 100%.

¹²⁹ 227 329 tys. zł na 26 października 2021 r.

¹³⁰ Po połączeniu spółek PKL SA i Altura S.a r.l., spółka PKL SA stała się z mocy prawa pożyczkodawcą pożyczki udzielonej do PFR Koleje Linowe.

¹³¹ Tj. zużycie energii i materiałów, usługi obce, koszty świadczeń pracowniczych, podatki i opłaty, pozostałe koszty, pozostałe koszty operacyjne, amortyzacja i podatek dochodowy.

- ochrony mienia i monitoringu z 334 tys. zł w 2019 r. do 429 tys. zł w 2020 r. i 485 tys. zł w 2021 r.

(akta kontroli str. 2142-2157)

Wzrost kosztów utrzymania tras narciarskich oraz usług remontowych wynikały z realnych potrzeb w tym zakresie w poszczególnych jednostkach w poszczególnych latach. Wzrost kosztów czynszów wiązał się z przeznaczeniem większych środków na czynsze reklamowe w związku z uruchomieniem nowych atrakcji zimowych¹³², dodatkowym kosztem wynajmu nieruchomości przy ul. Krupówki w związku z jego sprzedażą przed wybudowaniem nowego biura przy ul. Bachledy oraz zapłatą czynszów na rzecz PTTK, TPN i Skarbu Państwa za korzystanie z gruntów w obrębie Kasprowego Wierchu na podstawie porozumień zawartych z tymi podmiotami. Wzrost kosztów obsługi ruchu pasażerskiego wynikał z wyższych opłat za transakcje oraz zwiększenia kosztów serwisu i wsparcia technicznego systemu odprawy pasażerskiej. Wyższe koszty usług telekomunikacyjno-informatycznych wiązały się z rozwojem firmy i skali jej działalności, a także wyższymi kosztami serwisu internetowego. Wzrost kosztów zabezpieczenia ratowniczego oraz ochrony mienia i monitoringu wynikał m.in. ze wzrostu stawek godzinowych za pracę ratowników i pracowników ochrony.

(akta kontroli str. 2776-2780)

Dokonując zakupu usług obcych, Spółka PKL SA co do zasady przeprowadzała konkursy ofert w przypadku zakupów powyżej 10 tys. zł, a dla zakupów poniżej tej kwoty – stosowała rozeznanie rynku. W spółce nie wprowadzono bezwzględnie obowiązujących procedur wewnętrznych dotyczących nabywania usług obcych, a jedynie dla zakupów powyżej [...] tys. zł wymagana była uchwała zarządu. Prezes Zarządu PKL SA wyjaśnił, że ustalone w spółce procedury zakupowe¹³³ stanowią wytyczne i wypracowaną praktykę stosowaną przez grupę, mające na celu zapewnić efektywność procesów zakupowych przy uwzględnieniu specyfiki rynku, na którym funkcjonuje spółka i ograniczone grono oferentów usług. Wskazał ponadto, że spółka dokonując zakupów usług obcych kieruje się rachunkiem ekonomicznym.

(akta kontroli str. 2135-2136,3619-3687 pliki 294-298,381)

Skontrolowano koszty usług obcych poniesione przez Spółkę w związku z¹³⁴: [...]. [...]¹³⁵, [...]¹³⁶, [...]. Szczegółowo kwestię tę opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Efektom wykonania usług dla Spółki była możliwość dalszego funkcjonowania eksploatowanych kolei linowych. [...].

(akta kontroli str. 2786-2794,2936,2998-3000, 3619-3687 pliki 472-531; 4455-4456,4486-4491)

PKL SA korzystała z usług świadczenia pomocy prawnej w postępowaniach związanych ze sporami prawnymi. Spory te dotyczyły:

- gruntów pod obiekty budowlane i urządzenia techniczne składające się na Zespół Kolei Linowych Kasprowy Wierch, Goryczkowa, Gąsienicowa oraz postępowania z powództwa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i Skarbu Państwa-Starosty Tatrzańskiego (sprawy połączone do łącznego rozpoznania),
- korzystania z nieruchomości położonej pod linami kolei linowej na Kasprowy Wierch,

¹³² *Kraina Światła* na Gubałówce i *Park Światła* na Górze Parkowej.

¹³³ Zestawienia w formie tabelarycznej, opisujące osoby podejmujące poszczególne czynności, etapy działań w trakcie realizacji procedury zakupowej oraz dokumenty tworzone w toku realizacji procedury.

¹³⁴ Próbie do badania wybrano na podstawie kryterium wysokości poniesionych kosztów,

¹³⁵ [...].

¹³⁶ [...].

- ustalenia stron umowy dzierżawy z 1 września 2001 r. i wydania przedmiotu dzierżawy (uregulowanie sytuacji prawno-właścicielskiej w obrębie górnej stacji kolei linowej na Kasprowy Wierch),
- ustalenia wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do nieruchomości gruntowej dot. Gubałówki.

Wyboru kancelarii do prowadzenia tych spraw dokonano w oparciu o doświadczenie kancelarii w sporach sądowych wymagających wiedzy historycznej, kwerend archiwalnych itp. bądź odbywało się ono w ramach istniejących umów dot. obsługi prawnej. W przypadku umów zawartych w okresie objętym kontrolą, z uwagi na ich wartość, zgoda zarządu na ich zawarcie nie była wymagana.

W wyniku świadczenia pomocy prawnej spółka uzyskała korzystne dla siebie rozstrzygnięcia następujących sporów:

- [...] ¹³⁷, [...],
- [...] ¹³⁸, [...],
- [...] ¹³⁹, [...].

(akta kontroli str. 2425-2427, 2928-2929, 3619-3687 pliki 128-176; 4495-4507)

PKL SA zawarła umowy na obsługę prawną z siedmioma kancelariami prawnymi. Nawiązanie współpracy z kancelariami podyktowane było potrzebami biznesowymi – stałym rozwojem spółki, przekładającym się na rosnącą liczbę przedsięwzięć, zawieranych umów, opiniowanych projektów itp., a także obsługą spółek wchodzących w skład grupy. Zasadniczo spółka korzystała z usług kancelarii, których wynagrodzenie było określone ryczałtowo, a rozdział zadań dot. bieżącej obsługi prawnej odbywał się poprzez przyporządkowanie prawników do obsługi danego obszaru na zasadzie specjalizacji ¹⁴⁰.

Zlecenie obsługi prawnej z wynagrodzeniem opartym o stawki godzinowe dotyczyło skomplikowanych spraw wymagających zaangażowania międzynarodowego zespołu prawników, przygotowywania dokumentacji obcojęzycznej, przygotowania umów w obcym porządku prawnym itp.

(akta kontroli str. 2782-2783)

W okresie objętym kontrolą spółka poniosła wydatki w wys. 1 131,6 tys. zł z tytułu bieżącej obsługi prawnej.

(akta kontroli str. 3619-3687 pliki 163-171; 4496)

PKL SA i KGJK SA zleciły wycenę wartości godziwej środków trwałych spółek PKL SA i KGJK SA wg stanu na październik 2020 r. Prezes Zarządu wyjaśnił, że przedmiotowa wycena została użyta w procesie rozliczenia transakcji przejęcia spółki Altura przez spółkę Bakewell (obecnie PFR KL) oraz ujęcia tej transakcji w pierwszym skonsolidowanym sprawozdaniu spółki Bakewell za okres od 3 września 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. Istotą wyceny było określenie wartości godziwej majątku podmiotu przejmowanego celem jego ukazania w bilansie podmiotu przejmującego. Podstawą prawną tej wyceny był rozdz. 4a ustawy o rachunkowości. Efektem wyceny był arkusz konsolidacyjny wraz z rozliczeniem nabycia oraz końcowe sprawozdanie finansowe ¹⁴¹.

Prezes Zarządu wskazał także, że zaangażowanie PKL SA w przygotowanie sprawozdań spółki holdingowej było niezbędne i bez aktywnego jej udziału ich sporządzenie nie byłoby możliwe. Z tego powodu spółka, jako aktywny uczestnik grupy kapitałowej Bakewell, zaangażowała się w proces konsolidacji i poniosła

¹³⁷ [...].

¹³⁸ [...].

¹³⁹ [...].

¹⁴⁰ Np. techniczno-remontowo-inwestycyjny, obszar zarządzania nieruchomościami, itp.

¹⁴¹ Posiadane przez PKL w wersji na moment, w którym była ona zaangażowana w jego przygotowanie. PKL SA nie posiadała finalnej wersji sprawozdania.

niezbędne w tym celu koszty dostarczenia wiarygodnych danych (w tym przedmiotowej wyceny).

Wyjaśnił ponadto, że wybór wykonawcy zadania pozwolił ograniczyć koszty ze względu na znajomość przez niego tematu i posiadanie informacji o spółkach PKL SA i KGJK SA w związku z wykonywanymi wcześniej wycenami.

PKL SA wydatkowała 35,7 tys. zł brutto (29 tys. zł netto) z tytułu wykonania przedmiotowej wyceny.

(akta kontroli str. 2138-2139,2781-2782,3619-3687 pliki 302-329)

[...]

(akta kontroli str. 847-868)

Prezes Zarządu PKL SA wyjaśnił, że [...].

(akta kontroli str. 2140, 2215-2249)

Prezes Zarządu PKL SA wyjaśnił ponadto, że [...].

(akta kontroli str. 2780-2781,3619-3687 plik 7)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PKL SA nieterminowo sporządziła deklarację w sprawie podatku od nieruchomości w zakresie działek nr 202/3, 514/1, 514/2, 514/3, 514/4, 556, 560, 628, 548 i 547/1 w Solinie obr. 16 w dniu 15 października 2021 r. oraz nieterminowo zapłaciła podatek od nieruchomości przelewem do Gminy Solina w kwocie 70,3 tys. zł w dniu 25 października 2021 r. Było to niezgodne z art. 6 ust. 9 pkt 1 i 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹⁴², stanowiącymi, iż osoby prawne¹⁴³ są zobowiązane składać w terminie do dnia 31 stycznia organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, oraz wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości - bez wezwania - na rachunek właściwej gminy, w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do 15. dnia każdego miesiąca, a za styczeń do 31 stycznia.

(akta kontroli str. 2351-2365,2447-2517,2972-2973,2979-2984,3619-3687 pliki 191-197)

W przypadku przedmiotowych nieruchomości obowiązek podatkowy trwał przez cały 2021 r., gdyż opodatkowane działki nr 202/3, 514/1, 514/2, 514/3, 514/4, 556, 560, 628, 548 i 547/1 w Solinie były używane przez PKL SA od 31 grudnia 2020 r. na podstawie protokołu przekazania-przejęcia terenu z 31 grudnia 2020 r.¹⁴⁴ Na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych podatnikiem podatku od nieruchomości jest jej posiadacz, natomiast na podstawie art. 6 ust. 1 tej samej ustawy obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku.

(akta kontroli str. 2939-2971)

Nieterminowa wpłata podatku od nieruchomości przez PKL SA skutkowałą zaliczeniem przez organ podatkowy części tej wpłaty na odsetki od zaległej należności głównej wynoszące 2,1 tys. zł.

Prezes Zarządu PKL SA wyjaśnił, że w pierwotnie złożonej deklaracji podatkowej na 2021 r. uwzględniono nieruchomość nabytą w 2019 r., przyjmując interpretację

¹⁴² Dz. U. z 2022 r. poz. 1452, ze zm.

¹⁴³ Spółka akcyjna jest kapitałową spółką handlową posiadającą osobowość prawną.

¹⁴⁴ Protokół sporządzony na podstawie umów przedwstępnych z 19 listopada 2020 r. (Rep. A nr 9573/2020 i 9578/2020).

o płatności podatku od nieruchomości w momencie zawarcia umowy końcowej zakupu i przeniesienia prawa własności na Spółkę. Po otrzymaniu wezwania do skorygowania deklaracji podatkowej Spółka dokonała analizy podatkowej zasadności żądania Gminy do dokonania korekty. Prezes Zarządu PKL SA wskazał, iż analiza wykazała, że szanse powodzenia w przypadku sporu sądowego są trudne do oszacowania, w związku z czym podjęto decyzję o uznaniu interpretacji przepisów przez Gminę i skorygowano deklarację.

(akta kontroli str. 2925-2928)

2. W dniu [...] zawarto aneks do umowy [...] z [...] na [...], zgodnie z którym podwyższono wynagrodzenie wykonawcy do [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto). Zgoda zarządu spółki na zaciągnięcie zobowiązania w zwiększonej wysokości została wyrażona uchwałą nr [...]. W uprzednio podjętej uchwale nr [...] wyrażona została zgoda Zarządu na zaciągnięcie zobowiązania w wys. [...] tys. zł netto. Powyższe było niezgodne z [...] Regulaminu Zarządu Spółki wprowadzonego uchwałą Zarządu Spółki nr [...], zgodnie z którym do zaciągnięcia zobowiązania o wartości przekraczającej [...] tys. zł wymagana była uchwała zarządu spółki. Na dzień zaciągnięcia przedmiotowego zobowiązania taka uchwała nie została podjęta.

(akta kontroli str. 2795-2828)

Prezes Zarządu PKL SA wyjaśnił, że [...]

(akta kontroli str. 2994-3001)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, stwierdzić należy, że [...]

(akta kontroli str. 4486-4488)

3. PKL SA niegospodarnie wydatkowała w 2020 r. kwotę 250 tys. zł netto na rzecz [...]. Wydatku dokonano w ramach [...] Przedmiotem tej umowy było m.in. świadczenie usług doradczych w związku z [...] ¹⁴⁵.

(akta kontroli str. 4521-4543)

Pomimo że warunek dla wypłaty [...] został spełniony [...] to, w ocenie NIK, wydatek ten był niegospodarny, [...] ¹⁴⁶ [...]

(akta kontroli str. 4518-4520, 4672-4683, 4800-4801, 4880-4888)

– [...]

(akta kontroli str. 4675-4711)

[...]

(akta kontroli str. 4530-4543)

Prezes Zarządu wyjaśnił, [...] ¹⁴⁷. [...]

(akta kontroli str. 2994-3001, 4486-4491)

Prezes Zarządu wyjaśnił także, że [...]

(akta kontroli str. 4868-4879)

NIK zwraca uwagę, że [...]

OCENA CZĄSTKOWA

NIK uznaje dokonanie wydatków w wys. 250 tys. zł z tytułu usług doradczych [...] za niegospodarne rozporządzenie środkami finansowymi spółki. W pozostałych przypadkach NIK ocenia rozporządzenie środkami finansowymi przez PKL SA jako prawidłowe. Spółka w sposób gospodarny zlecała wykonywanie pozostałych usług obcych, podejmowała działania zapewniające płynność finansową, a w okresie

¹⁴⁵ [...]

¹⁴⁶ [...]

¹⁴⁷ [...]

występowania ograniczeń wynikających z epidemii Covid-19 optymalizowała koszty prowadzenia działalności.

OBSZAR

4. Sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad działalnością spółek zależnych

Opis stanu faktycznego

1. W GK PKL SA nie przyjęto regulacji dotyczących nadzoru właścicielskiego, w tym zasad doboru i powoływania kandydatów do rad nadzorczych spółek zależnych. Wyboru członków rad nadzorczych w spółkach grupy (zgodnie z uregulowaniami statutowymi i umownymi) dokonywało walne zgromadzenie akcjonariuszy lub zwyczajne walne zgromadzenie. Do rad nadzorczych spółek zależnych, co do zasady, powoływani byli członkowie zarządu spółki dominującej w grupie lub pracownicy grupy kapitałowej o odpowiednim wykształceniu (prawniczym, ekonomicznym) i kwalifikacjach. Zdaniem Prezesa Zarządu Spółki taka praktyka zapewniła optymalną koordynację i wykonywania funkcji nadzorczych przez właściciela spółek zależnych (PKL SA) w sposób efektywny.

(akta kontroli str.3524-3528)

W okresie objętym kontrolą brak było w Spółce formalnie przyjętych uregulowań wewnętrznych oraz uregulowań zaleconych do stosowania przez PFR SA w imieniu w FIK FIZAN, na podstawie których PKL SA realizowałaby obowiązki właścicielskie wobec spółek zależnych.

Spółka realizowała obowiązki właścicielskie wobec spółek zależnych poprzez uprawnienia wynikające z obowiązujących przepisów prawa, regulacji statutowych i umownych. Dokonywała monitoringu bieżącej działalności w spółkach oraz nadzorowała spółki poprzez rady nadzorcze spółek zależnych.

Prezes Zarządu wyjaśnił, iż PKL SA realizowała nadzór właścielski wobec spółek zależnych poprzez pełnienie faktycznej funkcji spółki pełniącej rolę centrum usług wspólnych, świadcząc na ich rzecz obsługę księgowo-kadrową, monitoring przepływów finansowych oraz wydatków, co pozwoliło na stałą i bieżącą kontrolę działalności tych spółek.

(akta kontroli str.3524-3528)

GK PKL SA realizowała Strategię Inwestycyjną i jej Aktualizację (na lata 2021-2025), która zakładała rozwój spółek zależnych w ramach trzech filarów strategii opierających się na doskonałości operacyjnej, komplementarności oferty (np. dalszy rozwój branży HoReCa realizowany był przez jedną ze spółek zależnych w Grupie) i ekspansji działalności (np. powołanie w przyszłości kolejnych spółek celowych specjalnego przeznaczenia dla realizacji konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych).

(akta kontroli str.3524-3528)

Zarząd Spółki jako reprezentant wspólnika/akcjonariusza spółek zależnych dokonywał rokrocznie oceny prac członków rady nadzorczej poprzez m.in. udzielenie członkom rad nadzorczych absolutorium z wykonania przez nich obowiązków członków rady nadzorczej za dany rok finansowy.

(akta kontroli str. 3524-3528)

Odnosnie do polityki dywidendowej Prezes Zarządu wyjaśnił, iż Spółka nie przyjmowała jednolitych zasad polityki dywidendowej wobec spółek zależnych grupy kapitałowej PKL, a decyzja o podziale zysku osiągniętego za dany rok finansowy i ewentualnej wypłacie dywidendy należała do walnego zgromadzenia akcjonariuszy/zgromadzenia wspólników.

GK PKL, zgodnie z przyjętą strategią inwestycyjną i jej aktualizacją na lata 2021-2025, stawiała na stały rozwój spółek grupy i dlatego też osiągnane przez spółki zyski zatrzymywane były w spółkach i przeznaczane były na kapitał zapasowy.

(akta kontroli str.3524-3528)

W okresie objętym kontrolą spółki GK PKL SA, tj. spółka PKL SA (spółka dominująca) i spółki zależne – Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA, PKL Horeca sp. z o.o., PKL FOOD Sp. z o.o., nie wypłacały dywidendy, a osiągnięte zyski przeznaczane były na kapitał zapasowy spółek.

(akta kontroli str.3989-4103)

Jedyną spółką w GK PKL SA, która wypłaciła dywidendy (na rzecz wspólnika PKL SA), była spółka PKL Food sp. z o.o. s.k. - operator restauracji w budynku stacji górnej kolei na Kasprowy Wierch. Wysokość otrzymanych przez PKL SA wypłat z udziałów w zyskach spółki PKL Food sp. z o.o. s.k. wynosiła kolejno: w maju 2019 r. 698,3 tys. zł, w czerwcu 2020 r. 644,8 tys. zł, w czerwcu 2021 r. 246,2 tys. oraz w czerwcu 2022 r. 336,9 tys. zł.

(akta kontroli str.3989-4103)

2. PKL SA na bieżąco monitorowała realizację założeń strategii w spółkach zależnych w odniesieniu do poziomu ponoszonych nakładów inwestycyjnych oraz stopnia realizacji przychodów i kosztów zaplanowanego na dany rok budżetu.

Kierownik Działu Spraw Korporacyjnych i Prawnych w PKL SA wyjaśniła, iż Strategia rozwoju GK PKL SA nie wyznaczała zamkniętego katalogu projektów inwestycyjnych, a jedynie wskazywała, które z projektów powinny być realizowane w pierwszej kolejności oraz czy będą one prowadzone przez powołane do ich realizacji spółki celowe.

W obowiązującej Strategii inwestycyjnej PKL SA Zarząd Spółki dominującej odnośnie do spółek zależnych przyjął założenia dotyczące realizacji projektów rozwojowych, pozwalających zwiększyć potencjał Spółki i grupy kapitałowej m.in. poprzez inwestycje rozwojowe zwiększające atrakcyjność ośrodków Spółki, dywersyfikację zakresu działalności w obszarze świadczenia kompleksowych usług całorocznych w zakresie turystyki, wykorzystania potencjału największych regionów turystycznych oraz poprzez działania na rzecz potencjalnych akwizycji innych ośrodków turystycznych.

W odniesieniu do spółki zależnej PKL Horeca Sp. z o.o. cele zawarte w Strategii inwestycyjnej oparte były na założeniu sukcesywnej rozbudowy usług gastronomiczno-hotelarskich. W przypadku spółki zależnej KGJK SA Strategia zakładała realizację przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z rozwojem ośrodka, budową nowych tras narciarskich, poszerzeniem bazy noclegowej oraz całorocznej oferty ośrodka. Plany inwestycyjne przewidywały dalsze inwestycje w rozwój infrastruktury zimowej i letniej poprzez rozbudowę systemu naśnieżania tras narciarskich, przygotowanie atrakcyjnej oferty letniej, a w dalszej perspektywie rozbudowę ośrodka o nowoczesne wyciągi krzeselkowe i trasy narciarskie oraz rozwój infrastruktury letniej.

Informacje odnośnie do danych ekonomicznych przekazywane były na spotkaniach z zarządami spółek zależnych oraz na posiedzeniach rad nadzorczych.

W okresie objętym kontrolą PKL SA nie dokapitalizowała spółek zależnych.

(akta kontroli str. 4802-4807)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że czynności wykonywane przez PKL SA w ramach nadzoru właścicielskiego nad spółkami zależnymi były prawidłowe. Efekty działalności tych spółek były monitorowane przez PKL SA jako podmiot dominujący. Podejmowane przez Spółkę działania, w tym dysponowanie środkami finansowymi i majątkiem na rzecz spółek zależnych były efektywne.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi
Wnioski

NIK zwraca uwagę, że również zobowiązanie się PKL w umowie zawartej [...]

1. Zaktualizowanie instrukcji ewakuacji w regulaminach technicznych wszystkich kolei i zespołów kolei linowo terenowych.
2. Zaktualizowanie schematu organizacyjnego spółki w regulaminach technicznych wszystkich kolei i zespołów kolei linowo terenowych.
3. Zamknięcia książki obiektu budowlanego G-12 *Pawilony handlowe* w Zakopanym.
4. Wydanie upoważnień, o których mowa w § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie książki obiektu budowlanego osobom dokonującym wpisów w książkach obiektów budowlanych należących do PKL SA.
5. Wyeliminowanie z instrukcji obsługi kompresora dołączonej do Przepisów eksploatacyjnych KLT Gubałówka zapisów w języku niemieckim i zastąpienie ich zapisami w języku polskim.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, sierpnia 2022 r.

Kontrolerzy

Przemysław Sala
główny specjalista kontroli państwowej

Andrzej Salwiński
specjalista kontroli państwowej

Wioletta Zając
starszy inspektor kontroli państwowej